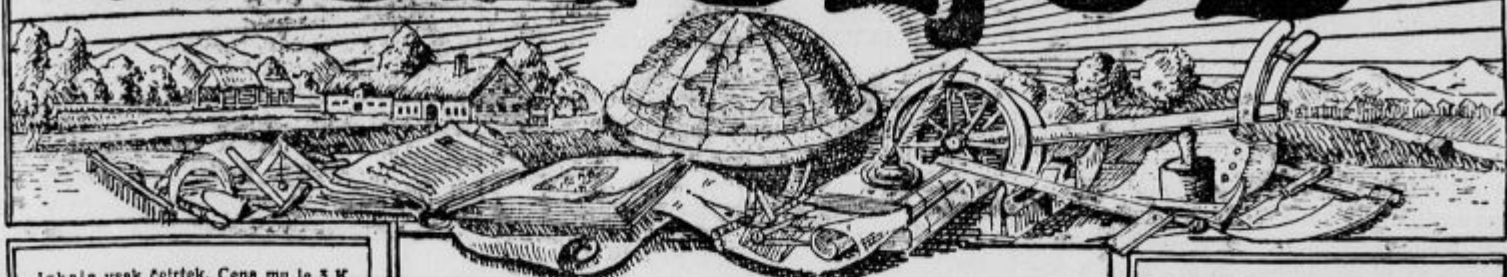

DOMOLJUB

Izhaj vsak četrtak. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 vin., za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 vin.) — Posamezne številke se prodajajo po 10 vin.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice 2. Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice štev. 2.

Štev. 33.

V Ljubljani, dne 19. avgusta 1909.

Leto XXII.

O naši mladini.

Največje veselje za našo S. L. S. je naša mladina. Može, ki so stranko ustanovili, so imeli veliko dela in obilo težav. Slovensko ljudstvo jim je hvaležno. Najvažnejše se nam pa zdi to, da niso pozabili, da ima vsak človek kratko odmerjeno dobo, in da tudi najbrihtnejši in najpridnejši nazadnje omaga. Treba je torej vsakomur, kdor hoče, da se ne podere njegovo delo, misliti na naslednika. Tam je prav uravnano, kjer mesto, ki ga je kdo izpraznil, takoj zasede drugi.

Če gledamo našo stranko, moramo reči, da imamo dovolj navdušenega, marljivega naraščaja. Bodočnost bo boljša od sedanjosti. Kar so nam zasejali v težkih dneh naši voditelji, bodo negovali naši mladi in poskrbeli, da brez škode pride v žitnice ljudskega blagostanja. Pomnimo še čase, ko nismo imeli razven naših dobrih in skrbnih duhovnikov skoraj nobene delavca. Ko je bilo treba izbirati kandidate, je šlo sila težko; komaj smo jih dobili. Za vodstvo pri zadrugah in društvi, za govore pri shodih je šla vedno trda. Zdaj pa, hvala Bogu, je drugače.

Med dijaki je katoliška in ljudska misel krepko pognala. Na Dunaju in v Gradcu imamo visokošolcev lepo število, ki smo jih veseli kot pomladnega cvetja. Iz njihovih vrst jih prihaja vsako leto precej med profesorje, zdravnike, pravnike, inženirje in marsikje se že poznajo bujni sadovi pridnega dela bivših Daničarjev in Zarjanov. Ljudstvo jih ljubi in jih pozdravlja povsod kot svoje duševne voditelje.

In naši fantje! Kdor je bil predzadnjo nedeljo v Kamniku, se je lahko prepričal, kaj se je doseglo med njimi v kratkem času. Njihovi telovadni odseki so razširjeni po vsem Slovenskem; poštna zaba-

va in izobrazba v pravem duhu se dobi v njih. Radujemo se jih kot mlade zarje iz-za temne noči. Naši dijaki in naši fantje po izobraževalnih društvih so naše svitlo upanje na boljše čase, naša palica, ki se bomo opirali nanjo ob svoji trudapolni poti. Tu bomo dobili delavcev za vse naše potrebe: za politiko, za združeno in za društveno delo. V njih vidimo studenec našega umskega in gospodarskega napredka.

Zlata je vredna ta vedna medsebojna zveza; shajajo se velikrat zdaj tu, zdaj tam. Pri tem se spoznajo in prijatelji si postanejo, naj so doma doli kje ob Jadranskem morju, ali visoko gori v skalnih planinah. Tisti stroški, ki jih vzamejo taka pota, so majhni. Premisli naj oče, ki ima fanta telovadca, koliko zapravijo po neumnem drugi fantje; posedanje in popivanje je draga reč; ponočevanje in razvade, ki so z njim združene: pretepi, poboji — tudi. Telovadec, četudi gre časih na daljšo pot, da se udeleži sestanka ali shoda in javnega nastopa, potroši veliko manj, nego njegovi rogovilasti sodrugi. Kdor pa černo javka nad zapravljanjem, ne pozna mladine. Mladi ljudje niso mirno sedeli za pečjo in tudi v prihodnje ne bodo. Če jim ne preskrbiš poštene zabave, si poiščejo slabe. Fant telovadec ima najlepšo, najkoristnejšo in najcenejšo zabavo. Ponosen je lahko oče in mati na sina, ki nosi med našimi Orli rdečo srjaco; in ko bi odnehala njegova vnema, mu jo morata iznova razgreti sebi in njemu v blagor.

Poskrbimo za našo mladino; tako se je slišalo vedno; duhovniki so nas vedno tako učili. Danes je to lahko. Prisrčno se veselimo te priložnosti. Še več: v imenu slovenskega ljudstva izražamo splošno prepričanje: hvaležni moramo biti naši mladini: dekletam v Marijinih družbah in izobraževalnih društvih, fantom v dijaških društvih in organizacijah in našim prelju-

bim Orlom za njihovo delo in za njihov lepi zgled, ki z njim tudi starejšim dajejo nove vspodbude.

Političen pregled.

AVSTRIJSKI POLITIČNI POLOŽAJ.

Narodnostno vprašanje terja rešitve, ako pa ne marajo naši nemški zatiralci, da se reši zlepa na pravičen način, tedaj naj boj odloči. Dovolj nas je v parlamentu, da ga podvzamemo. Tako na slovanski strani. Nemci sicer vidijo, da Slovan gre na dan, toda to smatrajo za strašno velik greh. Še enkrat, preden jim odzvoni na vodilnem mestu, so poskusili z zagrizeno, nasilno nemško vlado. Zastonj. Porazili so jo Slovani in pri tem nemškem porazu so vodili Slovane naši poslanci s svojo spretnostjo in svojimi nastopi. Pravično, ker so hoteli Nemci ravno Slovence črtati iz knjige avstrijskih narodov. Zanimivo je gledati na vsenemške poskuse, s katerimi hočejo streti Slované. Ko jim zagrizena vlada ne more pomagati, hočejo s cesarjevo pomočjo užugati nasprotnike. Se ne obnese, poskušajo vsejati needinost v slovanske vrste, podkupujejo manj razsodne in manj značajne slovanske stranke in blatijo in sramote na vse načine naše voditelje. Toda ti stoje in slovanske vrste za njimi. Vendar Nemcev noče srečati pamet. Ne vidijo, da jih je premalo, da bi gospodovali nad Slovani. Poskusov nočejo opustiti, če tudi jim vsak poskus zadnje čase prinaša nov poraz. Obnavljajo

VSENMŠKI BLOK.

12. avgusta so se zbrali parlamentarni zastopniki nemške krščansko - socialne stranke. Sklenili so postopati sporazumno z drugimi nemškimi strankami pri vseh

zadevah, tikajočih sedanjih političnih položaj. To se pravi z drugimi besedami: nastopati hočejo z ostalimi nemškimi zagrizenci vred proti Slovanom. Zbornični predsednik dr. Pattai se je izrekel proti slovenski pravni fakulteti v Ljubljani. Pomisliti je treba, da so med nemškimi strankami krščanski socialisti edini, iz kojih vrst pride simpatja vsaj nekoliko Slovanom pravična misel. Če torej ti tako nastopajo proti nam, kaj naj pričakujemo od ostalih.

NEMCI RABIJO PROTI SLOVANOM SUROVO SILO,

kjer so v večini. Dumajskim Čehom razbijajo veselice in shode. Celo nad češke žene se spravljajo. V Simeringu so pretepal Čehinjo, ki ni dopustila, da bi nemška soderga napadla nekega Čeha. Na Dunaju so oblegali v VI. okraju gostilno, v kateri so zborovali Čehi. Nemci so pobili vse šipe in ranili sedem oseb. Najnedolžnejše družstvene prireditve češke razglašajo nemški divjaki kot nevarne nemškemu obstoju in jih razbijajo. Pravijo, da sicer Čehi poplavijo Dunaj in Spodnjo Avstrijo. Kako prav, da hočejo naši poslanci obračunati z nemško nadutostjo v državnem zboru.

LETOŠNJEGA KATOLIŠKEGA SHODA NA DUNAJU

se ne morejo udeležiti niti Čehi niti Slovenci. Dr. Lampeta so povabili nemški katoličani v pripravljajni odbor, ki pa je odrekel v imenu vseh Slovencev z ozirom na to, da so Nemci, ki se štejejo za katoličane, grdo žalili naše katoliške voditelje in nič ne store, da bi poravnali krivice, ki se gode Slovincem od nemške strani. Čehi pa seveda tudi ne marajo na Dunaj, ki je postal zadnji čas za nje pravo tolovajsko mesto. Poštene nemške katoličane je zbolela slovenska in češka odpoved. Glede slovenske priznavajo v »Vaterlandu«, da je vsled odsotnosti Slovencev nemški katoliški shod občutno prizadet. Toda malo nauka Nemcem nič ne škodi. Kdor je katoličan, bodi katoličan tudi v politiki.

POSKUSI ZA SPRAVO.

Glabinski, načelnik »Poljskega kluba«, je sklical konferenco zastopnikov parlamentarnih strank na 17. t. m. ob treh popoldne na Dunaj v prostore »Poljskega kola«. Doseči hoče sporazum za državno-zborsko delo v bodočem letu. Menijo, da konferenca Glabinskijeva ne bo imela posebnih uspehov. Pridobiti hočejo Stapsinskega, odločiti o odstopu finančnega ministra Bilinskega in vplivati na češko katoliško narodno stranko, da se jim pridruži. Možno je, da ji ponudijo ministra. Glabinski dela, kakor poroča »Zeit«, na svojo pest in njegovi sodrugi hočejo izključiti iz prihodnje parlamentarne večine Slovence, češke agrarce, češko ljudsko stranko in Rusine. Torej zopet bi radi preko Slovencev. Pa se motijo gospodje okrog vlade in okoli Glabinskega.

»SLOVANSKA JEDNOTA«

zboruje istotako 17. avgusta ob devetih popoldne. Pred vsem gre pri tem zboro-

vanju, da se sprejmo Rusini-Ukrajinci formalno v »Slovansko Jednoto«. Od Rusinov je povabil načelnik »Slovanske Unije« Udržal načelnika rusinskega kluba dr. Romanczuka in poslanca dr. Levickega. Posvetujejo se zastopniki tudi o političnem položaju s posebnim ozirom na Glabinskijevo konferenco in o češkem deželnem zboru.

IZJAVA DR. ŠUSTERŠIČA.

Načelnik »Slovenskega kluba« dr. Šusteršič je objavil v časopisu »Zeit« notico, v kateri se dotakne glavnih predpogojev, da bo mogel državni zbor jeseni zborovati. So zlasti trije: 1. da se omogoči zborovanje češkega deželnega zbora, 2. da se reši povoljno zemljiška odveza bosanskih

ščansko ljudstvo zahvaliti za toliko vzornih družabnih del.« Izvaja, da slovanskih poslancev nikakor ne vodi nagajivost pri njihovem državnozbornem nastopu. Kajti »voditelji so topot katoliški Slovenci. Resni in ugledni možje so stali na čelu obstrukcije«. Opozicija ima upravičene razloge, da vodi boj. Njen končni smoter je, doseči enakopravnost slovanskega življa v Avstriji. Ni res, da hočejo Slovani razbiti Avstrijo. »Slovenci in Hrvati so v najtežavnejših časih pokazali, da so zmožni se žrtvovati za svojo domovino«. Tako Nemec, ki ima v sebi čut pravičnosti. Žal, da je tak glas med Nemci, tudi med onimi, ki se izdajajo za katoličane, precej osamljen. Kajti ti si še vedno vtepaajo v glavo, da so narod višje vrste. Pa jih bo minilo,

Perzijan.

kmetov, 3. ustanovitev italijanske pravne fakultete in kar je s tem vprašanjem v zvezi.

OPRAVIČENOST SLOVANSKEGA NASTOPA

priznava nemški katoličan A. L. Gaßbrunn. V reviji »Die Freistatt« zavrača nemške nasilnike, češ, da nimaajo pravice vpiti proti Slovanom, ker Slovani samo vračajo, kar so nešteto krat od nemške strani doživeli. Obsoja in obdelava Bielo-hlaweka, ki je brez povoda napadal dr. Kreka. Pravi: »Globoko je treba obžalovati, da se je neki krščansko-socialni poslanec tako daleč spozabil, da je osebno napadel dr. Kreka, kateremu se ima kr-

ČEHI ODGOVARJAJO NEMŠKIM SUROVOSTIM

z bojkotom. Vsi češki listi pozivajo občinstvo, na spričo dunajskih napadov bojkotirajo vse dunajske trgovce in firme.

PLOJ

si še vedno pridobiva čednih zaslug za domovino. Njegov časopis »Sloga« je prišel članek, ki zagovarja misel, da jugoslovanski poslanci ostanejo v »Narodni zvezi« ter sporazumno nastopajo proti sedanjim vladi in njenemu sistemu. Nemški »Vaterland« zaradi tega članka graja Ploja. Ploj pa hitro pošlje »Vaterlandu« popravek, da ni on tega pisal. Torej Ploj popravlja, če ga nemški list graja zaradi na-

rodnosti. Lep Slovenec! Vreden ljubljanskega Hribarja.

NAŠI LIBERALCI

Vpijejo v »Narodu« o klerikalni strahovladni. Javkajo, da klerikalci preganjajo zasluzne ucitelje in uradnike. Deželni šolski svet je namreč par učiteljev prestavil, od tod vpitje. »Slovenec« spominja liberalce na njihova dela ob času liberalne vlade po Slovenskem, kako so počenjali napram našemu škofu, katoliškim duhovnom, krščanskim učiteljem in uradnikom, ki so vztrajali pri svojem krščanskem prepričanju. Poniževali so jih, kratili jim plače, jih zapostavljali, zdaj pa vpijejo, kakor da se jim krivica godi. Naše ljudstvo še veliko preveč potrpi s svojimi liberalnimi učitelji. Kajti kdo daje brezvercem in krivovercem pravico, da bi živeli na stroške krščanskega ljudstva in mu za zahvalo kvartil mladino, pa naj si bodo učitelji ali uradniki ali karkoli.

NA GORIŠKEM

se razvija hud volivni boj. Italijani in Slovenci, liberalni in katoliški Slovenci si stojijo nasproti.

SLOVENSKI LIBERALCI

bi se zopet radi pobrali iz tal, ob katera jih je vrglo krščansko slovensko ljudstvo. Po dveh potih lezejo nazaj. Po prvi stopajo v plašču narodnosti, to je pot Ciril-Methodove družbe. Ta družba, ki je imela včasih nalogo braniti in utrditi Slovenstvo proti Nemcem, je zašla čisto na liberalno gaz. Na letošnji skupščini na Jesenicah je butnila liberalna sodra zadnje zasluzne družbine delavce in vnete rodoljube ven. Bili so to zlasti možje iz Koroške. Torej oni, ki morajo v boju z Nemci največ trpeti. Naravnost nesramno so se obnašali proti koroškemu župniku Ražunu in dr. Arnejcu. Tako naj družba narodnosti pomaga propalim liberalcem. Druga pot je pot kulture, ki jo predstavljajo takozvani nepolitični svobodomiselci. 5. septembra bodo imeli shod v Ljubljani. Ti so pri svojih sestankih bolj odkriti kot liberalci pri politiki. Odkrito namreč izjavljajo ti odpadniki verne slovenske matere, da ne verujejo ne v Boga ne v katoliško praznovanje. Pred katoliško ljudstvo si stopiti ne upajo, ker bi se to z gnusom obrnilo od njih. Zato tudi liberalcem-politikom ne bodo veliko pomagali.

REVOLUCIJA NA ŠPANSKEM

je pomehala. Ostali so le nasledki groznega svobodomiselstva. Požgane cerkve, podrti samostani in razrušene hiše pa grobišča umorjenih pričajo o studnem uspehu liberalnih in socialnodemokratskih nauk. 11. t. m. je umrl v barcelonski bolnišnici pater Martino kot žrtev svobodomiselne krvoločnosti. Strašne so bile njegove muke. Iztaknili so mu obe očesi. Da ne čujejo bolestin njegovih vzdihov, so mu zašili usta. Ne dovolj muk! Krvoločni liberalci so mu odsekali vseh pet prstov na desni roki. A ni bila še vtešena liberalna pohlepnost po muki »farja«. Še rebra so mu polomili. Vse zato, ker si je upal miriti

ubogo po liberalcih in socialističnih anarhistih nahujskano ljudstvo.

VOJSKA V AFRIKI

traja dalje. Parnik »Heraldo« ni mogel v Alhucemasu izkrcati življ, vode in municije, ker so Mavri nanj streljali. V Melili je 27.854 španskih vojakov s 4870 konji in 56 topovi. Ojačijo pa posadko na 38.500 mož. Boji se še vedno bijejo ob Melili in v Gurugugorovju. Španci se pripravljajo, da preidejo iz obrambene v napadno vojsko.

SRBIJA.

Prihajajo vesti, da postane odstavljeno princ Jurij zopet prestolonaslednik. Sploh so razmere v Srbiji čudne. Napadi potom tiska na kraljevo rodbino so dovoljeni. Največ škoduje državi, da se častniki vedno vmešavajo v politične posle.

KRETSKO VPRAŠANJE.

Maló je manjkalo, da ni že izbruhnila vojska med Grčijo in Turško. Avstrijski poslanik je posredoval. Napetost še vedno obstoji. Grško zastavo so na zahtevo vlevlasti s Krete odstranili. Grške častnike pa se branijo v Atenah odpoklicati. Turkom je Grška odgovorila, da ti častniki ne spadajo več v grško armado in jih torej ne more odpoklicati. V Carigradu so pričeli z bojkotom grškega blaga. Na raznih krajih po Turškem zahtevajo vojsko.

ČRNI GORI

je Rusija darovala mnogo orožja, streliva in topov. Črnogorci pa so se sovražno izražali proti Avstriji.

V PERZIJI

se je mladi šah naveličal vlade. Južni nomadski narodi so se uprli in nočejo priznati novega šaha. Korakati nameravajo proti stolnemu mestu Teheranu. Boje se, da izbruhnejo nemiri i drugod. Za perzijsko vladó je največje zlo, ker ji manjka denarja.

LISTEK.

Zadnji dnevi Jeruzalema.

(Lucij Flav.)

Zgodovinski roman. — Spisal J. Spillmann D. J.

(Dalje.)

Še preden se je ta iz presenečenja dobro zavedel, je že počilo na levi in desni in tudi drugega in tretjega nasipa ni več.

»Naprej, naprej! Pojdimo gor!« kriči Eleazar. »Gospod vojskinih trum je z nami! Gospod je kakor močni in mogočni bojevnik! Prišla je ura jeze in srda nad Njegove sovražnike! Sedaj imamo moč in pomoč, da jih uničimo z vročino ognja in ostrino mečev! Za menoj k zmagi ali v smrt!«

Tako je nagovarjal Eleazar svoje za naskok pripravljene gorečnike in zdaj se zadržal sam jim na čelu med zmedene Rimljane. Njim slede Galilejci in iz vrat gor-

njega dela mesta se vsipajo Simonove čete liki veletok ki dere po dolini in vzame s seboj vse, na kar zadene. Tem sledi četa Idumejcev.

Čuda poguma, da, besneče predrznosti se vrše sedaj. Kot bi šli na veselico poslušat ubrano petje in godbo, s takim veseljem in navdušenjem se zaženo Judje na sovražnike in zažgo še zadnji nasip. Rimljani poskušajo rešiti že goreče napadalne stroje, toda Judje skočijo skozi ogenj in jim jih izdero kakor blazni iz rok, ne meneč se za grozno vročino. Ogenj se širi, pošilja svoje plamene vedno dalje in prehiteva vedno in povsod Rimljane; gasiti ni mogoče več; rešiti ne morejo ničesar več; obupane gredo zato kohorte nazaj v svoj tabor.

»Za njimi, za njimi!« kriči Eleazar. »Komu se ljubi dobrega obeda? Kdo se hoče veseliti? V taboru je pripravljen obed in zaloge za dolgo časa. Za menoj!«

Jezno in nestrpnó gleda Tit zlo usodo svojega s težavo dovršenega dela in se vrže sedaj na Jude še z nadomestno legijo. Toda blazne hrabrosti obleganecv ne more vzdržati noben še tako velik pogum. Mnogi se vržejo kar slepo na kopja, da le s tem podero na tla sovražnika. Bojna vrsta Rimljanov je že pretrgana in Judje se bližajo njihovemu taboru. Fanatizem, jeza, srd, sovraštvo in obup jih tirajo vedno dalje.

Benjamin je iz tabora zrl na mesto in razne misli so se mu podile po glavi. Ko pa zasliši krič in vpitje, ki je nastalo na nasipih, in ko opazi ogenj in dim, teče naglo v povečelnikov šotor, kjer leži tribun Lucij zvijajoč se v bolečinah, ki mu jih provzroča pohabljená desna noga.

»Lucij!« zakriči deček. »Judje požigajo nasipe in divje tekanje je nastalo med taborom in mestom.«

»Straže so gotovo na svojem mestu? Podaj mi meč, deček, in pomagaj mi, da oblečem bojno opravo! Hočem poskusiti, če se bom mogel privleči na konec tabora.«

Benjamin mu pomaga in oprt na sulico se priplazi tribun dvesto korakov na konec tabora. Straža je branila velika vrata kakor navadno; posebnih varnostnih naredeb niso napravili. V trenutku pregleda Lucij nevarnost. Takoj zapove trobentaču, naj skliče na mesto vse vojake, ki se mudijo v taboru po najraznovrstnejših opravilih. Kot bi trenil, se zberó vsi na ukaznem mestu in Lucij pošlje zbrane čete k metalnim strojem na obkopi okoli tabora. In jedva se je to zgodilo, kar se posreči Judom, da prodó Titove bojne vrste in zdaj se vsipajo kar trumoma proti rimskemu taboru.

»Glej, glej! oni tam, oni veliki, ki drvi vsem na čelu, to je Eleazar!« vpije Benjamin Luciju, stoječ zraven njega. In komaj izpregovori Benjamin te besede, se zvrne načelnik Gorečnikov težko ranjen na zemljo. A ne meneč se za ranjena valove njegove čete naprej in naprej, brez strahu pred puščami in kopji, ki se vsipajo v njih vrste kakor debela toča na rodovitna polja.

Judje kriče, vpijejo in nekateri izmed njih postanejo tako besni, da se vržejo z

vso silo v obkrop in potem skušajo zopet splenati nazaj, a ker tega ne morejo, bu-tajo z glavami obupno v zid.

A predrzna hrabrost Gorečnikov se mora utruditi ob mrazem nastopu straže ob taborskih vratih. Stotniki so se padli, in še padajo dalje; njih število se manjša. Titove kohorte so jih razdelile v dva dela in zdaj se vidijo prisiljene, opustiti na-daljšo prodiranje in se vrniti z velikimi izgubami, čeprav od jeze škripajoč. Raz-jurjeni Rimljani jih preganjajo prav do mestnega obzidja. Gorje ma, kdor ne smakne pravočasno skozi mestna vrata; Rimljani ne prizanesajo nikomur; nobena prošnja, nobena rotna ne pomaga; gorje mu, kdor pade v roke razkačenim prega-njavcem!

Tit se vrača nazaj v tabor, a ne naj-bojšje volje. Delo, s katerim so se trudili Rimljani tri tedne, je bilo popolnoma za-stoj; skrb in trud zaman; ves napor brez pravoga, da sploh brez uspeha, še več, izguba velika — koliko bojnih priprav, koliko človeškega življenja je stal ta na-skok — in vse je izgubljeno! »Še par ta-kih naskokov in lahko odidemo z največjo sramoto,« pravi Tit Tiberiju Aleksandru, kateri jezdil zraven njega. »Tvoji ljudje, tvoji bojevniki so najhrabrejši in najpre-drznejši vojaki, kar sem jih kdaj imel pod seboj.«

»Sam obupanci so, gospod, in ob-upance navadno zapro,« mu odvrne apo-stat.

»Pri Jupitru, prav imaš!« vpije po-veljnik. »Jaz jih zaprem. Poglej tu našega prijatelja Lucija Flava! Botan je ležal v taboru in trpel grozne bolečine; a kljub temu je vstal, pozabil na svojo bolezen in prihitel semkaj na obkrope braniti tabor. To je hrabrost in pogum! Jaz mu izražam svojo pohvalo in priznanje!«

»Je pa bilo tudi potrebno, poveljnik!« nakliče centurij straži. »Če bi tribun ne bil prišel, vem in sem prepričan, da bi nam bili obesneli Judje v tabor.«

Tit skoči raz konja in poda Luciju svojo desnico. »Dopusti mi, da te spreminim do šotora, tribun, in ti s tem pokažem znak svoje zadovoljnosti s teboj.«

Vsi vojaki veselo pritrjujejo in hva-lyjo to velikodušno poveljnikovo dejanje.

»Če sem se prikazal ravno še ob pra-vem času na obkrop, se moraš za to za-hvaliti temu mojemu malemu prijatelju, ki me je poklical na moje mesto, o cesar,« mu odgovori Lucij.

»In kaj naj ti pomagam za to veliko zaslugo? Igrač nimamo v taboru.«

»Ah, prosil bi — kajti, sem se je spomnil, česa naj te prosim. Prosim te, dai mi vrečo zita, da ga pošljem dobrim pri-jateljem v mesto, ki morajo trpeti grozno lakoto,« prosil Benjamin.

»Pošli jim razli obvestilo, naj pridejo semkaj k nam, če jim boš kaj poslali. Čeravno sem prisegel danes v svoji nez-merni jezi, da ne prizanesem nobenemu Judu več, vendar drznem od te pri-sege vse tvoje prijatelje. Zita jim pa ne morem poslati; ne prejel bi ga, ali pa bi ravno s tem darilom toliko hitreje hiteli nasproti svoji pogubi.«

Benjamin je spoznal resničnost Tito-vih besedi ter se mu zahvalil za njegovo obljubo. »Opomnil te bom na to, ko se boš polastil mesta,« je pripomnil deček povelj-niku in odšel z Lucijem v šotor.

Potem veli Tit pripeljati predse vra-žarja Kvarta Kverula, ki mu je bil zjutraj, dasi nepoklican, naznanil veselo vest, da so preroška znamenja, katera je opazoval v drobovja darilnih živali, za rimsko voj-sko nenavadno ugodna. Pretkani slepar je namreč upal, da se bo ta dan Rimlja-nom posrečilo spraviti njih bojne stroje na zidovje Antonije in bo s svojo drzno napovedjo pri Titu dosegel isto naklonje-nost in prijateljstvo, katero je užival pri lahkovernem Vespazijanu. Ker pa se je vsa stvar tako nesrečno iztekla, se je pre-kanjeni duhovnik skril v svojem šotoru in se je šele potem, ko so ga zasačili povelj-nikovi biriči, odzval Titovemu povabilu.

»Nesrečno! Kako si se upal napove-dati tako srečo? Še enkrat stopi predme s takim sleparstvom, potem te bodo ko-nopci mojih biričev učili preroške umetno-sti!« ošteva Tit z grmečim glasom moža, čigar zariplo obličje priča, da je bolj zve-sto vdan vinski kaplji, kakor svojim bogo-vom.

Toda vražar si je tudi zdaj znal po-magati iz zadrege. Obrnil je svoje motne oči proti nebu ter vzkliknil s svečanim glasom: »O večni bogovi! Kako zaslep-ljeni so ubogi zemljani! Celo potomec božanskega Vespazijana ne more spoznati, kakšno srečo ste mu odločili danes, milost-ljivo se ozirajte na mojo jutranjo daritev! Rešili ste mu življenje, ki je viselo v ne-varnosti, varovali ste njegov tabor, kate-remu so grozili sovražniki, slednjič ste naklonili njegovemu orožju čast in zmago!«

Tit se je moral navzlic svoji nevolji smejeti temu mojsterskemu izgovoru. »Naj bo,« je dejal zvitemu sleparju, »da-nes še lahko odneseš zdravo kožo! Toda varuj se in mi nikar več ne oznanjaj take sreče! Kajti povem ti, da boš odsihmal srečen, ako se bodo v podobnem slučaju samo biči mojih služabnikov natančneje seznanili s tvojim hrbiščem in bo sekira prizanesla tvojemu tilniku!«

Pri teh besedah je Kvart Kverul žalostno namrdnil obraz, se globoko priklonil svojemu gospodu in se hotel vrniti k svojemu vinskemu vrču, ko pridrvi pred poveljnikov šotor oddelek konjenice; vražar se iz gole radovednosti ustavi in nekoliko pomudi v bližini konjenikov. Ti so pripeljali s seboj veliko število begun-cev.

Med tem ko je oddelek Judov na se-verni strani mesta napadel Rimljane, je precejšnje število meščanov polzkusilo ubežati na juvni skoki Esenska vrata proti Hebronu. Ondi so pričakovali svojega za-veznika Mardooha, kateri bi jih bil čuval na daljini poti. Toda Mardooha ni bilo in namesto njega jih je sprejela rimska ko-njenica, ki je v širokem loku obkoljevala gladno mesto, da bi sovražniki ne mogli vanj vtihotapiti hrane. Žene in otroke je rimski častnik pogljal v mesto, moše in mladeniče pa zvergal in jih kakor čredo drobnice pripodil v rimski tabor. Večina

beguncev se je mirno in hladnokrvno vdala v svojo usodo. Skoro nihče ni tre-petal pred smrtjo in marsikomu se je na-gli četudi strašni pogin zdel boljši kakor počasno umiranje od lakote.

Edino star prosjak, ki je v zamazani in razcapani obleki noganjal pred seboj suhega osliča, na čigar hrbtu je bilo na-vezanih dvoje vreč, napolnjenih s prepe-relo slamo, se ni dal potolažiti in je jadi-koval, kakor da je ob pamet. Zgrudil se je stotniku k nogam in ga mlo prosil, naj prizanesi staremu siromaku in njegovemu bornemu živinčetu.

»Pri Herkulu, slavni cesar,« sklepa stotnik svoje pripovedovanje, ko je opisal Titu ves dogodek, »veš, da nimam navade, da bi se kar tako izročil valovom ginje-nosti; za take stvari sem pretrdega sra. Ali vkljub temu bi me bil stari prosjak, ki je tako krčevito objemal svoje življenje, skoro premotil in le nekaj mlo prosečih besedi še, pa bi ga bil izpustil z njegovim izstradanim živinčetom z ženami vred v mesto, da bi imele vsaj poštenega in ča-stitljivega vodnika. Toda slednjič sem vseeno zahteval, naj mi izroči osliča in krmo, ker oboje potrebujemo. Tu je jel sta-rec še bolj jadicovati in prositi in mi je končno ponudil mošnjiček zlatnikov, ka-terega je imel skritega pod svojimi capa-mi, da bi mu pustil osliča in vreči. Takoj se mi je dozdevalo, da v vrečah ne more biti samo preperela slama, ampak kaj dražjega. In res, že njihova teža je pri-čala o skitem zakladu. Zgoraj in ob stra-nih sta bili vreči napolnjeni s slamo; sredi slame pa sta se zalesketala dva kupa zlat-nikov s tempeljsko podobo. Glej, tu je pro-sjak s svojim skrivnostnim zakladom!«

S temi besedami predstavi stotnik po-veljniku Anana, Kajlovega sina — on je bil namreč prosjak — in takoj nato pri-neso vojaki njegovi vreči in vsulejo njih lesketajočo vsebino k nogam svojega go-spoda.

»O milostni bogovi!« vrisne vražar Kvart Kverul in pokaže z obema rokama hkrati svetli kup zlata. »In potem si še kdo drzne trditi, da so me varala preroška znamenja? Najmanj deset talentov čiste-ga zlata leži ob tvojih nogah, svetli cesar! Prepričan sem, da se boš izkazal hvalež-nega milostnim bogovom in njihovem služabniku, ki ti je tako točno napovedal to srečo!«

»Zlatniki niso moji, niso moja lastni-na, kakor resnično živim! Vse to je del tempeljskega zaklada, nedotakljivo,« besni Anan, napol blazen, ko uzre pred seboj toliko zlata; zlato je bilo bog vseh nje-go-vih bogov, malik, kateremu je daroval celo življenje. Koliko je pretrpel, preden se je polakomnil bogatega imetja rablja Sadoka! Koliko zvijač je bilo treba, da se je iznebil očetovih dolgov! Koliko drz-nosti, da bi spravil vsaj nezmaten del svo-jega ropa na varno! In zdaj vidi ves svoj trud, vse svoje potne srage, vse svoje zvijače in bole nakupičene ob nogah so-vražnega Rimljana; to ga skeli in peče in zato besni in tuli od togote in obupa.

(Dalje prih.)

Razgled po domovini.

Papeževa obletnica. V sredo 11. t. m. je bila šesta obletnica, kar je bil sedanjí papež izvoljen na Petrov prestol. Tem povodom je prejel sveti oče mnogo čestitk od vladarjev, društev in zasebnikov. Bog ohrani svetega očeta še mnogo let v blagor svete cerkve!

Tri maše na vernih duš dan. Če bo uslišana prošnja mnogih škofov, naj bi sveti oče dovolil vsem duhovnikom celega sveta opraviti na vernih duš dan trikrat daritev svete maše, bo ta žalosten dan spremenjen v vesel dan za vernike, posebno pa za duše v vicah. Podoben bo potem ta dan svetemu božičnemu dnevu. Samo za prvo sveto mašo bodo smeli duhovniki prejeti stipendij ali plačilo, vse druge maše se bodo morale opraviti brezplačno v prid pokojnih. Duhovniki, ki bodo radi brezplačno maševali, bodo s tem obnem pokazali, da so res sami prepričani o tem, kar učijo vernike glede na vice. Naše ljudstvo bo to ugodnost, če jo sveti oče dovoli, pozdravilo z največjim veseljem.

Presvetli gospod knezoškof dr. Jeglič se je odpeljal pred tednom na Westfalsko v Hamborn in okolico, kjer obiskuje slovenske delavce, ki delajo v ondodnih rudnikih in tovarnah. Presvetli gospod knezoškof ondi spoveduje in pridiguje. Prihodnje dni se povrne v Ljubljano.

Slovenski framasoni napravijo v Ljubljani, 5. septembra svoj shod. Na tem shodu bodo govorili svobodomiselni študentje: Ivan Lah, Kisovec, Lotrič in Jerkovič. Izmed teh študentov jih je nekaj prav pridno pohajalo k duhovnikom, da so jih podpirali. Sedaj pa nastopajo kot najstrupenejši sovražniki vere in duhovščine.

Umrí je po dolgi bolezni č. g. Anton Mali, župnik na Blagovici. Rojen je bil v Spodnjem Tuhinju 29. maja leta 1861, v mašnika posvečen 25. junija 1885. Naj počiva v miru!

V Ljubljani se je vršil pretekli teden slovensko - hrvaški katehetski tečaj. Udeležilo se ga je nad 200 gospodov katehetov. Lepo število je bilo Hrvatov in precej tudi gg. katehetov s Koroške. Zborovanje je vodil mil. g. prelat Andrej Kalan. Gg. katehetje so priredili razstavo katehetskih učil v posebni dvorani »Katoliške tiskarne«.

Posojilnica in hranilnica v Kranju ima uradne ure vsak dan. Na to opozarjamo slavno občinstvo, kateremu kličemo: Svoji k svojim!

Shodi S. L. S. se pridno nadaljujejo. Povsod se jih ljudstvo udeležuje v obilnem številu ter izreka našim poslancem popolno zaupanje ter izjavlja, naj vstrajajo v pravičnem boju zoper nam Slovencem sovražno vlado. Važno izjavo je poslal občinski odbor na Muljavi našim poslancem. Glasi se:

Občinski odbor na Muljavi, polnoštevno zbran v svoji seji izreka svoje posebno zaupanje našim vrlim poslancem na Dunaju, posebno pa še dr. Ivanu Šusteršiču za tako možat in odločen nastop v državnem zboru za korist in blagor Jugoslovčanov, posebno nas Slovencev. Veseli

Vam kličemo: Bog živi »Slovansko Jednoto!« Živela obstrukcija! Neustrašeno naprej! — Županstvo v Muljavi, dne 8. avgusta 1909. — Ignac Špendal, župan; Jože Kutnar, Ignac Zupančič, svetovalec; Franc Erjavec, Matija Lezjak, Vide Kastelic, Franc Zajc, odborniki.

Tudi na Stajarskem prireja »Kmečka Zveza« izborno obiskane shode, na katerih se povsod odobrava nastop poslancev »Slovenskega kluba«, odločno pa se obsoja zahrbtno intrigriranje Ploja in Hribarja. — V Borštu pri Trstu je na shodu nad 400 volivcev izreklo zaupanje našim dčnim poslancem.

Za po toči poškodovane! Minoli teden je dvakrat poslanec dr. Šusteršič osebno posredoval pri deželni vladi v prilog po zadnji toči tako kruto prizadetim kmetovalcem. Deželna vlada si odločno prizadeva, da dobi za poškodovance čim večjo državno pomoč. Poizvedbe se po okrajnih glavarstvih že vrše — in deželna vlada je že podala prvo poročilo na osrednjo vladu na Dunaju. **Pričakujemo, da nujno potrebna pomoč kmalu pride!**

Slovenec novomašnik v Ameriki. V Pueblo Colo. v Ameriki je pel novo mašo č. g. Peter Zupan, brat č. g. Cirila Zupana, župnika v Pueblo.

Nova cementna tovarna. V Trstu se je sestel konsorcij z osnovno glavnicco dva milijona kron. Sezidati misli na ugodnem mestu v Istri veliko cementno tovarno.

Krvoločnost španskih liberalcev in socialistov. Zadnji »Domoljub« je v uvodnem članku popisal grozodejstva, ki so jih uprizarjali liberalci in soc. demokrati na Španskem. Te dni so listi poročali tole strašno novico:

Dne 11. t. m. je umrl v barcelonski bolnišnici kot žrtev svobodomiselne krvoločnosti pater Martino. Po liberalcih, socialistih demokratih in anarhistih nahujskano barcelonsko ljudstvo je napadlo reveža in ga grozno mučilo. Iztaknili so mu obe oči. Da ne čujejo bolestin njegovih vzklikov, so mu zašili usta. Ne dovolj muk! Krvoločni liberalci so mu odsekali vseh pet prstov na desni roki. A ni bila še vtešena liberalna pohlepnost po muki »farja«! Še rebra so mu polomili. Po liberalcih in njihovih socialistično anarhističnih zaveznikih nahujskano ubogo ljudstvo je ubogega patra za to tako mučilo, ker je bil drzen dovolj, da se je upal miriti ubogo, po liberalcih k demonstracijam zapeljano ljudstvo...

Ta strašna dejanja hvalijo tudi liberalni in socialistični listi. Tudi ti bi radi tako mesarsko klanje provzročili med nami. Naj bodo brez skrbi, krščansko slovensko ljudstvo ne bo tega nikdar dopustilo.

Liberalna podivjanost. Iz Cerknice: Kam dovede strankarska hujskarija, zaigrzenost in nestrpnost naših liberalcev, nam kaže sledeči žalostni dogodek: V nedeljo 8. t. m., je šel posestnikov sin Andrej Baraga po trgu. Med potjo se mu pridruži France Braniselj, ki nič hudega slutečega Baraga vrže ob tla in ga zabode v trebuh

tako, da so revežu precej čreva izstopila. Na ranjenčevo stanovanje došla sodna komisija je zamogla istega le zaslišati, a podpisati se radi slabosti že ni več mogel. S prvim ponočnim vlakom so ga odpeljali v bolnico. Kdor je čul v nočni tišini obupni jok ranjenčeve matere, se je moral zgrazati nad bestijačnostjo tega liberalnega pobačina, čegar čin grozi uropati pošteni hiši blagega sina. V malo komentirja povem, da je ranjenec marljiv in tih fant in eden najboljši vstrajnih članov našega Orla. Hudodelec pa je sin znanega zagrizenega liberalca vulgo Sežona.

Iz S. K. S. Z. Slovenska krščanska socialna zveza naznanja, da je prvi 1000 njenih znakov že razprodan! Naročeni so zopet novi znaki, ki pridejo v nekaj dnevih v Ljubljano. Znaki so zelo lično izdelani in napravljeni za vsa društva in za člane vseh zvez, ne samo kranjske! Društva, ki pa žele poleg teh znakov svoje kokarde z napisom, jih lahko naročijo v knjigovoznici katoliškega tiskovnega društva (Katoliška tiskarna) v Ljubljani. — Zvezini znaki stanejo po 70. vinarjev komad in se naročajo pri zvezi v Ljubljani. Ponovno prosimo ona društva, ki so od Zveze prejela položnice za vpisane članarine, da isto kmalu odpošljejo.

Nova hranilnica in posojilnica se je ustanovila pri Sv. Joštu nad Polhovim gradcem. Svoj delokrog razteza na župnije Sv. Jošt, Vrh, Pollipa in Horjul. Pričela je poslovati v nedeljo, dne 8. t. m. in ima uradne dneve vsako nedeljo po dopoldanski službi božji.

Ponesrečena deklica. Iz Mineral Kansas v Ameriki poročajo: Zadnji teden se je tukaj ponesrečila 13letna hčerka rojaka Josipa Plankarja. Opoldne je šla kuriti, in ker se ji drva niso hotela vneti, jih je polila s petrolejem. Petrolej se ji je pa tudi vnel in eksplodiral, da je bila deklica takoj v ognju. Po preteku sedem ur je umrla. Koikrat se čita o nesrečah, ki so se dogodile na ta način, a ljudje še vedno rabišjo petrolej za podkurjavo.

Smrt v tujini. Umrl je v Clevelandu Slovenec Ivan Stanko. — V Moon Run, Pa., je umrl Anton Bogataj, doma iz Stare Oselice nad Škofjo Loko. Stroj je zmečkal Slovenca Andreja Kodre v Oregon City, Oregon.

Prilepljanje narodnega kolka na dopisnice in razglednice. Zadnji čas je bilo čuti mnogo pritožb radi poštnega postopanja z dopisnicami, na katerih je bil prilepljen naroden kolek. Treba je bilo namreč doplačati pristojbino za pisma. Sedaj se pojasnjuje z merodajne strani, da je to postopanje poštinih uradov popolnoma pravilno, kajti določbe za notranji kakor tudi inozemski poštni promet predpisujejo, da ima desna naslovna stran služiti izključno le poštnim svrham, t. j. za poštno znamko, naslov in druge poštne opreme. Dotični prostor je itak pičel in ako se preleplja z narodnim in dobrodelnim kolki, ali se pišejo kake druge stvari, je uradovanje otežkočeno in ovirano. V interesu občinstva je torej, da se ravna po poštinih

predpisih in prileplja kolke na levo naslovno ali pa na zadnjo stran.

Zopet nesreča na Triglavu. Na Suhem plazu ali na Škrlatici, v triglavskem pogorju se je ponesrečil ljubljanski zdravnik dr. Stojc. V ponedeljek 9. t. m. okrog tretje ure popoldne se je utrgala skala, katere se je oprijel, da bi splezal po nji in padel je več metrov globoko. Pri padcu si je zlomil roko, nogo dvakrat in eno rebro. Njegov spremljevalec nadučitelj Petrovčič iz Kranjskega ga je na to spravil z največjo težavo na bolj varen prostor in ga privezal z vrvmi, da ne bi padel v brezno, ki je zijało pod njim. V torek je prišel gospod Petrovčič naznaniti nesrečo v Kranjskogoro. Takoj so se odpravili hribovlanci na rešilno delo. Po neznanskem trudu se je Trentarjem posrečilo v četrtek 12. t. m. spraviti težko ranjenega zdravnika s pomočjo dolgih vrvi v nižavo. Prepeljali so ga v Kranjskogoro, kjer mu je dr. Šlajmer, ki je prihitel iz Ljubljane povezal roko in nogo. Upati je, da splošno spoštovani gospod zdravnik, s katerim vse sočustvuje, kmalu okreva. Nahaja se sedaj v ljubljanski bolnišnici.

Romarski izlet priredi ob ugodnem vremenu dekliška Mari in družba iz Križank v Ljubljani k Sv. Joštu nad Kranjem. Gori bo ob deseti uri cerkveni govor in sveta maša.

Vestnik »Družbe sv. Rafaela«. — Pozor rojaki! Ameriška družba sv. Rafaela je poslala slovenski podružnici »Sv. Rafaela« v Ljubljani poziv pod gorenjskim naslovom s prošnjo in svarilom, naj se ljudje sedaj ne izseljujejo. V dopisu pravi ameriška Rafaelova družba: »Silno žalostno je gledati, kako sirote na Ellis Islandu dihujejo in jokajo, ko vidijo, da je vse njih upanje zastonj, da morajo nazaj v domovino, še predno so stopili na ameriška tla.

Dolg so naredili, da so plačali potnino, — z upom, da si tukaj kaj prislužijo, a morajo nazaj, ker jim je po naseljenjskih postavah zastranjena pot na ameriška tla. Te postavbe se izvršujejo do črke natančno. Zatorej prosimo, da nemudoma opozorite rojake na te odredbe, da ne bodo hodili zaman sem.«

Oglas, v katerem so navedene te postavbe, slove:

Ellis Island (Kastelgarden) v New-Yorku je dobil novega zapovednika, komisarja W. Williamsa, mesto bivšega Roberta Watchorna. Z novim komisarjem se je pa izdatno spremenilo tudi poslovanje naselniške oblasti. Novi komisar je izdal naredbe strogo po državnih naseljenjskih postavah. Rojaki naj pazijo:

1. Vsak izseljenec mora pokazati nadzorniku pred vstopom v Ameriko najmanj 125 K ali 25 dolarjev in pa plačan mora imeti poleg tega vožni listek prav do svojega cilja.

2. Ako bi ne imel te vsote, mora na Ellis Islandu toliko časa čakati, da dobi to vsoto. Toda, kar je sedaj drugače in strožje: mu sme to vsoto poslati le oče, mati, mož, žena, sin, hči, morda včasih svak, nečak, stric, teta, to je taki, ki so že postavno dolžni zanj skrbeti.

V vseh drugih slučajih mora pa vlada določiti, ali se dovoli izseljencu, da sprejme denar ali ne. Postava namreč zapoveduje, da se reveži (pauperes) ne smejo pustiti na suho, ker bodo najbrže morali biti za breme javnemu usmiljenju ali usmiljenju kakenga posameznika.

Ako pa izseljenec nima že dovolj denarja, da bi mogel na suho, in torej prosi prijatelja ali znanca, da mu dá to vsoto, je že za breme zasebnemu usmiljenju, torej je zoper postavu in ne sme na suho. V takih slučajih sicer izseljeniški misijonarji izposlujejo od parobrodskih družb, da jim vrnejo denar, kolikor so plačali za železnico do kraja, kamor so bili namenjeni, da jim poiščejo v mestu gotovo delo. In ako je izseljenec čvrst in krepak, se tem prizivom tudi ugodi.

Vendar resno svarimo rojake, da gotovo vzamejo seboj toliko denarja, da bodo v New-Yorku prinesli vsaj še 125 K, to je 25 dolarjev.

Dalje naj se nikar ne zanašajo, da jim bo prijatelj ali sorodnik poslal v New-York potrebno vsoto, ko bodo že tukaj. Ako ne, so že v nevarnosti, da bo dolga pot do New-Yorka zastonj.

Glede slabotnih, nad 45 let starih, pohabljenih in nerazvitih je pa sedaj še strožje. Takim prav resno odsvetujemo, naj nikar ne poizkušajo priti sem, ker je zelo dvomljivo, če bodo sploh pripuščeni. Le žena k možu, mož k ženi, otroci k staršem, ali stariši k otrokom, le v teh slučajih je dovoljen vstop. V drugih slučajih je pa skoro gotovo, da se ne bo dalo dobiti dovoljenja za vstop.

Zatorej, rojaki, bodite premišljeni in oprezní, ako se izselite v sedanjem času. Naselniške postavbe se sedaj strogo izvršujejo. Ako vam tudi morda kak »Amerikanec« drugače pove, ali ako kdo iz Amerike piše da ni tako, nikar ne verjemite, da ne boste bridko varani. Samo danes je bilo na Ellis Islandu pridržanih nad 2000 izseljencev in jih je bilo poslanih nazaj nad 400. In to gre dan za dnem.

Družba sv. Rafaela izpolnjuje svojo dolžnost in resno svari: Ne v Ameriko! Zlasti sedaj ne. Poleg slabih časov, ki vladajo sedaj v Ameriki se še tu navedene uredbe pod novim komisarjem strogo izvršujejo. Ako pa kljub temu mora kdo iti, pa naj vsakdo prej dobro premisli, vse uredi, vzame dovolj denarja seboj in potem šele naj poizkusi.

Najbolje pa naredijo naši rojaki, če se obrnejo na »Družbo sv. Rafaela« v New-Yorku za svet.

Tudi družba sv. Rafaela v Ljubljani daje vsakatera pismena pojasnila. Priporočimo še, da sta bila prvi teden meseca julija zavrnjena v domovino tudi dva Slovenca.

Družba sv. Rafaela.

Shod. V nedeljo ob 7. uri zjutraj po prvi maši je shod K. Z. v Šmartnem pri Litiji. Poročata državni poslanec svetnik Povše in tajnik S. L. S. dr. Rožič. Možje pridite v obilnem številu na shod.

Na Trsat. K. sl. izobraževalno in podporno društvo v Mengšu priredi 25. ali 26. avgusta romanje s posebnim vlakom na Trsat. Tega romanja se lahko udeležijo možje, fantje, žene in dekleta iz cele kam-

niške dekanije. Cena in vse drugo potrebno se bo še naznanilo. Priglasite se pa že sedaj. Naslov: Kat. slov. izobraževalno in podporno društvo v Mengšu.

»Dom liberalcev ali liberalni dom« piše sedaj samo »za kmeta« — pravi da naši poslanci niso nič storili za kmeta in čenča same neumnosti. »Liberalni dom« naj bi rajše povedal, da so liberalni poslanci sami v dež. zboru rekli, zlasti poslanca Triller in Tavčar, da se S. L. S. preveč briga za kmeta. Kako gre zdaj to skupaj. Stari liberalci govorijo tako, mladi pa drugače. Radi bi vlovili kmeta v svoje mreže — zato tudi sklicujejo še posebej »zaupni kmečki shod« — na 22. t. m. v »Mestni dom« — da bodo tam »rešili« kmeta!

2237

Zahvala.

1-1

Ker so se pri gašenju požara, nastalega dne 27. julija t. l. pri sosedu spodaj navedena poslopja poškodovale in je »Vzajemna zavarovalnica« v Ljubljani to škodo v podpisanih popolno zadovoljnost točno izplačala, se ji isti najtopleje zahvaljujejo in jo vsakomur priporočajo.

Orle, dne 3. avgusta 1909.

Janez Vrečar

Ivan Babšek župan, Frančiška Zrnec, Janez Elikan.

Gorenjske novice.

Iz selške doline.

g Somišljeniki, pozor! Shod S. L. S. bo v Železnikih dne 22. avgusta ob 10. uri dopoldne precej po sv. maši, ki bo ob 9. uri. Shod bo pod kozolcem g. Luka Markelj. Pridite v obilnem številu, da slišite naše vrle poslance in protestirate nemškutarski politiki naših slovenskih nasprotnikov. Torej v nedeljo, dne 22. t. m. vse, kar je našega, gotovo v Železnike!

g Narobe svet. Železniški gospod mesar, očka Fr. Košmelj, ki prodaja meso dražje, kot ga prodajajo v Loki, ne gre nikoli spat, da ne bi čez dan obral par duhovnov. Zlasti mu je v želodcu domači gospod župnik, kateremu po krivici očita, da mu je rekel framazon. Framazon g. Košmelj ni, tudi nima talenta za to, pač pa je strasten sokol in pobožen cerkveni ključar, vse v eni osebi. Do tega sta ga pripravila njegova sinova visokošolca. Popred pameten človek, s katerim se je lahko občevalo in ga je tudi vse čislalo, je naenkrat se splasil na prigovarjanje svojih nadebudnih sinov sokolov in svobodomislec. Mesto, da bi oče držal sinova na vajetih, sta pa sinova vpregla očeta pred liberalno-sokolsko-svobodomiselnost »koreto«. In sedaj je oče za konja, sinova sta pa v kočiji z »gajzlo« v rokah. Ali ni to narobe svet? Seveda, ko pa sinova pride ta k stricu župniku v brezniški farovž, sta pa najbolj medena »klerikalca«. Grof Orin-

dur, povej, kje je ključ do teh prečudnih dur! Potem pa trdijo železniški liberalci, da sta vseh preprirov kriva Smolej in Marčič. Ona dva sta še vedno taka, kot ste bili vi še pred par leti, toda vi niste več taki in od tod vse zlo, le verjemite!

g Liberalna olika. V Železnikih je neki sokol od generalnega sokolskega štaba tako pretepel svojo ženo, da ni mogla iz hiše; drugi sokol — tudi iz štaba — pa kaj rad meče okoli sebe s »farovškimi biki«, »barabami«, »psi« in drugim itakimi »lepimi« izrazi. Sokolske litanije železniške, ki jih železniški sokol vsaki dan »moli«, se pa začno s »čukom« in nadaljujejo se s »podrepankom« in tako dalje do konca. Gospod Matevž — ti lajtnant sokolski — ki si tako vnet zaoliko, da si svojemu župniku na shodu pri Talerju med gromovitim aplavzom svojih pristašev tako nujno priporoča, naj svoje ljudi najpoprej nauči olike, daj vendar predlagati pri sokolski seji, naj si sokol naroči kakih 100 izvodov »olikanege Slovenca« in ga pridno prebira, kajti kakor se sedaj obnaša železniški sokol, tako se ne obnašajo olikani in dostojni ljudje! Oj, sokol, kako visoko si zletel, pa kako nizko si sedel! In za tako društvo žrtvuje železniška inteligenca stotake! Zares, daleč smo že prišli.

g Štupica — liberalni steber. V Dražgošah je že večina ljudi v nasprotju z gospodom župnikom in v liberalno-svobodnemiselnem taboru. In vendar so bili Dražgošani še pred ne tako davnim časom tako vrli možaki. Kdo je to zakrivil? Sedaj vemo, kajti Štupica je pisal svojim »bratom« v Železnikih pismo, v katerem trdi, da če on gre iz Dražgoš, da pade vse, pa ne samo v Dražgošah, ampak po celi selški dolini... Torej je vendar Štupica kriv vsega liberalnega in protiverskega gibanja v naši dolini! Smo torej zadnjič pisali resnico, čeprav je to Štupica tajil. Sedaj si menda ne bo upal ugovarjati. In sedaj je ta liberalni »biskup« pisal tudi Germeku v Komendo, naj prosi za železniško nadučiteljsko službo. S tem je pač povedano vse. Če hoče Štupica imeti Germeka v selški dolini, potem morajo tudi slepci uvideti, kam meri Štupica in kakšen je njegov načrt kljub njegovi pobožni krinkli. Kdor le še količkaj versko čuti, pobožno svetemu obrazu Stupičevemu ne bo verjel nič več in naj gre tudi stokrat na božjo pot v Sušo.

g Železniški sokol obhaja v nedeljo obletnico svojega obstanka. V prvem letu obstanka ima dovolj prijaznih spominov za seboj. Starosta, ki se rad baha s svojimi tiči, je res lahko ponosen na nje. Res lepo kažejo svojo izobrazbo. Zadnje nedelje je 10 sokolov napadlo s steklenicami pred neko zelo napredno gostilno dva fanta in mesarjevega psa. Železniški stražmojster in loški Dev sta s svojo pristranostjo in protekcijo pripomogla k takim izobraževalnim razmeram. Upamo, da bode ta sedaj spregledala.

Bohinjska Srednja vas.

g Štiridesetletnica. Dne 8. t. m. je obhajal naš veleč. g. župnik 40letnico svoje nove maše. 40 let, kar je nastopil duhovno

pastirsko službo, bo 29. septembra t. l. Vsi župljani se z blagim gospodom župnikom vred veselimo ob tem dogodku in prosimo Boga, da bi ohranil dragega gospoda še dolgo časa zdravega in čilega naši župniji!

g Vreme je, livala Bogu, že nekaj časa jako ugodno. Po rovtih se je seno lepo posušilo. Otava prav dobro kaže. Tudi sicer obeta biti letina prav ugodna, ako nas obvaruje Bog kake nesreče.

g Kje so koze? Ne moremo si kaj, da ne bi opomnili merodajne kroge na neko ne malo važno zadevo. Na velikonočni ponedeljek 1. l. je imel ravnatelj Pirc v kmetijski podružnici predavanje o kozjereji. Obljubila se je za to panogo živinoreje podpora in neke vrste koze s Češkega. Podpora je baje že prišla, a koz — teh še ni od nikoder in jih ni. Kaj je torej z obljubljenimi in tako zaželenimi kozami?

Volltev župana. V nedeljo, 1. t. mes., je bil zopet z veliko večino izvoljen za župana Ivan Korošec iz Češnjice. Prvi svetovalec je Jožef Stare iz Češnjice, drugi so: Janez Žvan iz Srednjevasi, Janez Gašperin od Stare Fužine, Martin Cesar iz Jereke, Jože Žvan iz Studora in Franc Zupanc s Koprivnika. Tako je ostala naša občina vkljub vsem hinavskim spletkam raznih liberalnih »kmečkih prijateljev« v rokah S. L. S. Bržkone so si prav ti ljudje ohladili svojo jezo nad tem da so v Srednji vasi skrivaj potrgali plakate za kamniški zlet »Orlov«. Kakšno junaštvo pač, odtrgati kos papirja z zidu! Liberalna olika je pač povsod enaka! Kaže se tudi pri nekaterih v »spodbudnem« obnašanju v cerkvi.

»Slovenski dom« je našel pot tudi k nam. Naš pravi »Slovenski dom«, dragi Bohinjci, je »Domoljub«, ne pa umazana cunjica »Slovenski dom«, ki pod lepim naslovom širi grdi liberalizem in nam hoče vzeti našo katoliško vero in obenem tudi našo narodnost. Takoj v prvi številki se norčuje iz našega predobrega gosp. knezoškofa in udriha po naših poslancih, ki se bore za pravice slovenskih narodov, v prvi vrsti Slovencev. Kdor je dobil »Slovenski dom«, a je pristaša S. L. S. in katoliški kristjan, naj ga pošlje takoj nazaj! Na ovitek se napiše: Nazaj, se ne sprejme! Druga nič ne stane.

Električna železnica. Pozabiti ne smemo še neke znamenitosti. Skoraj dobimo električno železnico, vsaj tir je že precej časa položen. Od Češnjice do Srednjevasi, na okraju, v bodoče deželni cesti, je že ves čas od pomladi tako globok kolovoz, da se mu ni mogoče ogniti. Vsak voz vrže vanj. Kako je taka vožnja prijetna, ako je n. pr. ena stran voza v kolovozu, druga na ravni cesti, si vsak lahko misli. Okrajni cestni odbor na Bledu lepo vabimo na to električno vožnjo!

Barbarstvo. Še nekaj glede naših gor! Kakor znano, slovi Črna prst posebno vsled prekrasnega rastlinstva. Tudi planik je bilo na goriški strani nekaj vse polno. Letos, žalibog, se moraš posebno truditi, da katero dobiš. Kar s koreninami je vse izruvano! Ali ni nobene postave v varstvo teh prelepih cvetk?

Iz ljubljanske okolice.

Iz Šmartna ob Savi. Predzadnje nedeljo smo imeli pri nas nekaj, kar še ni bilo odkar teče Sava mimo Šmartna, in odkar vozimo mleko v Ljubljano in odkar prodajamo čebulo. V zeljarni je bilo. Videli smo, da je zeljarna zelo pripravna ne samo za zelje, ampak tudi za predstave. Kakor prostorna dvorana je sprejela zeljarna v svoje hladne prostore mnogo občinstva iz domačih in sosednih vasi. Celo iz Hrušice je prišlo nad 20 oseb. Radovedni smo bili, kaj bodo naredile dekleta katol. slov. izobraževalnega društva iz Sela, ki so prišle k nam gostovat. Igrale so igro »Dve materi«, in navduševale za čiščenje Mater Božje, za izobraževalno delo med nami. Prav zadovoljni smo bili in smo se prepričali, da je mogoča poštna, prijetna zabava v katol. slov. izobraževalnih društvih. Obžalovali smo le, da ni mogoče zeljarne pozimi porabiti in narediti še pozimi predstave. Slišimo, da nas kmalo obiščejo fantje iz Sela in nam naredijo veselje z novo igro. Le hitro, da ne začne gospodarska zveza prej rezati zejja. Dobro došli.

Moste. Težko čakamo, da bi vdrugič gledali igro »Dve materi«, ki se nam je zelo prikupila. Zares blažljivo je vplivala ta predstava. Zvedeli smo, da bi tudi naši »prijatelji« radi igrali. Narediti si hočejo svoje društvo. Nekateri pravijo, da se bo imenovalo sv. Cirila in Metoda društvo. Poredni jeziki trdijo, da je to društvo tisto dete, za katero je že zdavnaj župnik Berce iskal po Mostah zibelke. Bercetovo društvo in Bercetovo delo pa smrdi po liberalizmu. Sprejemali bodo pa v to društvo samo izbrana dekleta, ki bodo igrala v korist Bercetovega liberalizma. No, saj tudi za te mora biti zbirališče. Najprej jih bodo pobrali po Mostah, potem bodo pa šli še na Predovičevo Sejo. Če se zbirate pod imenom svetnikov Cirila in Metoda, je to le gola hinavščina. Starši, le glejte, katera dekleta bodo šla pod to hinavsko odejo.

Na Dobrovi, starodavni božji poti blizu Ljubljane, bodo med šmarnimi mašami ob velikih shodih sodelovali v izpovednici in na prižnici tudi prevz. gospod knezoškof ljubljanski dr. Anton B. Jeglič, in sicer v nedeljo pred malim šmarnom in v nedeljo po malem šmarnu. — Na Dobrovi se je notranjščina župnišča docela prenovila; dobilo je župnišče nova okna, nova tla in novo slikarijo; popravila se je tudi slikarija v cerkvi ter streha na cerkvi.

Iz raznih krajev Gorenjske.

g S Suhe. Knjižnica S. D. Z. na Suhi nad Kranjem priredi v nedeljo, dne 22. avgusta ob pol štirih popoldne v prostorih g. Jakoba Basaj ljudsko veselico s sledečim vspeedom: 1. S. Gregorčič: Naš čolnič otmimo. Deklamacija. — 2. Za letovišče. Burka enodejanka. — 3. Vrbani Smuk pri dohtarju. Komičen nastop (po Jurčiču). — 4. Prosta zabava na vrtu, srečolov, narodno petje. — Veselica se vrši ob vsakem vremenu. K obilni udeležbi vabi odbor.

g Iz Mengša. Kat. slov. izobraževalno in podporno društvo v Mengšu priredi v nedeljo, dne 22. avgusta dve igri in sicer: »Znamenje v gozdu« in »Pri gospodi«. Igralci nastopijo v krasnih srednjeveških oblekah. Prva igra »Znamenje v gozdu« je zelo poučna in ganljiva. Druga pa je smešna in kratkočasna. Ker je čisti dobček namenjen za telovadno orodje, prihitite v kar največjem številu k tej prireditvi. Torej prihodnjo nedeljo popoldne ob 3. uri na veselo svidenje v Mengšu v Društvenem domu!

g Redka slavnost na Brezjah in v Radoljici. To je bil namreč sestanek sošolcev, ki so l. 1863 napravili maturo in bili l. 1867 v mašnike posvečeni. Tega sestanka so se poleg mil. škofa Jakoba Trobec iz St. Clouda v Minnesoti udeležili sledeči preč. gospodje: kanonik Anton Fettich-Frankheim v Ljubljani, Alojzij Kummer, župnik v pokoju v Stari Loki, Frančišek Kunstel, dekan v Cerknici, Janez Novak, kanonik in dekan v Radoljici, Martin Poc, duh. svetnik in župnik v Komendi, Janez Virant, kanonik v Novem mestu, Frančišek Rudolf Vagaja, župnik v p. v Lipnici. Ti so duhovniki iz ljubljanske škofije. Iz tržaške škofije je bil navzoč kanonik Frančišek Kosec, iz poreške škofije pa Frančišek Škerjanc, župnik v pokoju v Ljubljani in pa P. Rajnerij Kokalj, tajnik provincijalov. Navzoča pa sta bila tudi sošolca svetnega stanu in sicer visokorodni gospod dr. Vojteh Levičnik, deželne sodnije predsednik v Ljubljani in blagorodni gospod Frančišek Sterle, bivši postajenačelnik južne železnice. Po opravljenih sv. mašah podali so se gospodje na obed k gostoljubnemu kanoniku Janezu Novaku v Radoljico, kjer so našli jako prijetno razvedrilo. Pri obedu je pozdravil kanonik Novak mil. škofa Jakoba Trobec, potem vse pričujoče gospode, zlasti gospoda predsednika deželne sodnije, ter izrazil svoje veliko veselje, da more v svojo hišo sprejeti in pogostiti stare prijatelje iz dijaških let, izmed katerih mnogi zavzemajo visoko stopinjo v človeški družbi. Mil. škof Trobec je odzdravil, dal izraz čutilom radosti, da se je mogel sniti s svojimi nekdanjimi sošolci, s svojimi dobrimi prijatelji, hvalil pa je posebno gospoda Boga za vse neštevilne dobrote, ki jih je nam podelil. Med obedom je došlo brzoglavno pozdravljenje mil. prošta Novomeškega. Gospodje so se spominjali raznih prijetnih in šaljivih dogodov iz dijaškega življenja. Hitro je potekel čas in treba se je bilo ločiti ter so odšli gospodje na vse štiri strani obetajoč si spomin molitve v življenju in po smrti. Že večkrat so se ti sošolci sešli, prvič za 25letnico mašništva l. 1892 v Dobu pri gospodu svetniku Janezu Gerčarju, leta 1900 so imeli sestanek, ko je prišel škof Trobec iz Amerike, na Brezjah in v Begunjah pri gospodu župniku Janezu Košmelju, leta 1907 so pa obhajali 40letnico mašništva na Brezjah, in letos zopet sestanek na Brezjah in v Radoljici ter so tako ponovili in potrdili svoje staro prijateljstvo. — Omeniti je, da je bilo v osmi šoli 55 sošolcev, izmed katerih se je 27 posvetilo duhovskemu stanu; izmed teh jih še živi 16. Poleg omenjenih so še ti-le

živi: Anton Petelin, župnik v Istri, Janez Gerčar, župnik in duhovni svetnik v Dobu, Janez Košmelj, župnik v p. v Ljubljani, Janez Karet, župnik v Nemški Loki, P. Stanislav Škrabec, mašnik frančiškanskega reda na Kostanjevici. Mili Bog daj tem gospodom učakatj še zlato mašo!

A. K.

g Iz Žabnice. Ubit je bil s kolom na cesti pri Formah na Veliki Šmaren jutraj okoli 5. ure 25-letni fant Martin Lužan iz Šutne od svojega lastnega tovariša, katerega je baje svaril pred pobojem. Črepinja je bila tako razbita, da so možgani izstopili. Izmed svetoduških fantov, ki so omenjena podili, je eden tudi precej izkupil. Žalostni nasledek nekrščanskega življenja! — Toče nismo imeli pri nas, hvala Bogu, nič. Bog nas obvaruj še v prihodnje! Otava obeta dobro. Tudi drugi pridelki kažejo dovolj ugodno.

g Župnija Črnuče pri Ljubljani je darovala za obmejne Slovence 120 K. Od teh se je poslalo po toči oškodovanim bratom Štajercem 60 K in v sklad za obmejne Slovence 60 kron. Iskrena hvala darovalcem in nabiralcem! Bog plačaj stotero!

g Na Črnučah je prodano posestvo št. 38, kupil ga je ljubljanski krčmar Bevc za 24.800 K. Vzrok — požrešni in neusmiljeni alkohol! Ali umete sedaj, ljudje božji, zakaj so najplemenitejši naši možje napovedali neizprosno vojsko temu najhujšemu sovražniku ljudske sreče, krutemu razdiralcu kmečkih domov — trinogu alkoholu? — Lepo posestvo je bila domačija pred enim letom zamrlega dolgoletnega cerkvenika, organista in nazadnje župana črnuškega, Jožeta Snoj. Udarec za udarcem je zadel to hišo v teku enega leta. Mi sožalujemo — kralj alkohol se veseli!

g Iz Kranja. Lepo se priporoča lastnik hotela »Stara pošta« svojim gostom. Pred kratkim pride v njegovo gostilno mlad fant z znakom telovadnega odseka. Seveda se gospod Golob v svoji zagrizenosti ne more premagati, da bi ga ne nagljal s psovko »čuk«. Slovenski kmetje, ki skoro edini še zahajate tja, zapomnite si to in podpirajte rajše naše gostilničarje v Kranju, saj jed in pijača tam ni slabša kakor na »Stari pošti«! Vaše geslo naj bo: svoji k svojim!

Dolenjske novice.

Belokranjske novice.

d Iz Črnomlja. Preslabo je moje pero, da bi moglo zadostno popisati žalost, ki je zavlada v pondeljek, 26. julija, v Črnomlju in celi fari, ko je prišla iz Novega mesta grozna vest: naš nad vse ljubljani in spoštovani g. župnik Peharc je umrl. Grozna in strašna novica! Malo je bilo faranov, ki jih niso solze polile, ko so čuli to žalostno vest. Pri fari in podružnicah so takoj zapeli zvonovi in naznanjali tubobno vsem faranom: naš župnik, naš Stanko je umrl. Ljudje po polju so pustili delo in zmolili očenaš za župnika, ženske so zaplakale, plakali so zvonovi, plakali farani, plakala in žalovala je cela fara. In kako bi

ne? Niti sanjalo se ni nikomur, da se bo kaj takega zgodilo; g. župnik ni nikomur, razun svojim duhovnim sobratom, razodel, da je bolan; mnogo jih niti ni vedelo, da je g. župnik v bolnišnici, ker je rajni trpel vdan v voljo božjo in upal na skorajšnje ozdravljenje. A prišlo je drugače! Vsemogočnemu je dopadlo vzeti iz naše srede rožo lilijo in jo presaditi v nebeški vrt, da tam uživa novo, boljše in srečnejše življenje. Preslabo in prešibko je moje pero, da bi moglo zadostno popisati žalost cele fare nad izgubo župnika, daleko preslabo še posebno, da bi opisalo ves njegov trud za svoje farane, vse njegovo delo za občino črnomaljsko, za belokranjsko železnico, za župno cerkev in za blagostanje cele fare. Blagi pokojnik se ni ustrašil tudi denarnih žrtev, če se je šlo za občni blagor in korist ljudstva. Vzor duhovnik, zabaven družabnik, nevstrašen in pogumen, kadar je bilo treba braniti čast duhovščine in sv. vero pred nasprotniki, je bil naš župnik. Bil je cel čas svojega bivanja občinski odbornik; mestna hranilnica se ima tudi njemu mnogo zahvaliti, da danes tako trdno stoji, bil je prvi, ki je deloval na to, da se ustanovi, in bil njen odbornik do svoje prerane smrti. Kat. slov. izobraževalno društvo v Črnomlju je izgubilo v njem svojo največjo podporo, ker ravno on je bil, ki je deloval na to, da se ustanovi, mu stal vedno zvesto na strani in ga podpiral s sveti, še bolj pa denarno. In kakšen dobrotnik je bil revnim dijakom? Nihče ne more tega opisati, razun onega, ki je sam skusil njegovo radodarno roko in blago naklonjenost. Pododboru »Slov. dij. zveze« je daroval vse svoje leposlovne in podučne knjige, dal mu omaro za knjige in poleg tega še priskočil odboru ob ustanovitvi z lepo svoto, da bi se mogla knjižnica dovolj krepko razvijati in uspevati. Sto in sto slučajev njegove naklonjenosti, radodarnosti in blagohotnosti bi še lahko našli, a naj bo dovolj. Č. gospod župnik že uživa plačilo nad zvezdami... Kako priljubljen in spoštovan je bil, pokazal je njegov pogreb. Nad sto zvestih faranov je dospelo iz Črnomlja in okolice čez Gorjance v Novo mesto. Niso se strašili dolgega pota, ne truda, kdor je le mogel, se je odtrgal od dela in hitel v Novo mesto, da izkaže spoštovanemu pokojniku zadnjo čast. Izobraževalno društvo z vencem, Marijina družba z zastavo in vencem, mestni zastop z vencem, mestna hranilnica z vencem, zastopniki požarne brambe, okrajnega glavarstva črnomaljskega in novomeškega, Orli iz Črnomlja in Metlike, možka metliška Marijina družba z zastavo, »Slov. dij. zveza« po svojem predsedniku, kat. akad. društvu »Danica« in »Zarja« in mnogo pokojnikovih duhovnih sobratov, znancev in prijateljev iz cele Dolenjske, in zlasti iz Bele Krajine je bilo zastopanih pri pogrebu. Čudili so se Novomeščani, ko so videli tako veličasten pogreb in ljubezen, katero so mu izkazali farani s svojo pričujočnostjo. Mil. g. prošt dr. Elbert je opravil na pokopališču pogrebne obrede, in nato so ga odpeljali z vlakom v Tržič k materi in sorodnikom. Glasen jok in ihtenje je spremljalo ljubljenežnega župnika na kolo-

dvor, nobeno oko ni ostalo suho, vse je plakalo za prerano umrlim pokojnikom. Njegova smrt je za nas nenadomestljiva. Vsa fara plaka in žaluje po njem, ker njegova gorečnost, ljudomilost, priprostost v občevarstvu in radodarnost je morala vsakega ganiti in ga pridobiti, da ga je spoštoval, cenil in ljubil. Počivajte v miru, predragi gospod župnik! Solzne so naše oči, žalost se je naselila v naših srcih vsled bridke izgube, a pozabili vas ne bomo nikdar, ker pozabiti vas ne moremo toliko dobrega ste nam storili. Uživate mirno nebeško veselje in prosite za nas Boga. Eno nam še ostaja, edino to nas še tolaži v naši žalosti, da »vidimo se nad zvezdami«.

d Še eno za nas žalostno vest moramo danes poročati. Poslovil se je od nas č. g. Mirko Rodič. Bil je stebler in duša našega mladeniškega izobraževalnega društva. Kot tajnik in duševni oče društva ga je postavil na tako višino, da ima do 200 članov, da se vrši redno vsako nedeljo predavanje in da je življenje v njem vsak večer živahno in domače. Mnogo truda, težav in naporov, zlasti denarnih žrtev, je moral prestati, da je društvo danes na tako trdnih nogah. Zlasti naši Orli se mu morajo zahvaliti za svoj obstoj. S svojim denarjem jim je preskrbel telovadnico, skrbel je za zvezo z Metliko, Podzemljem in Ljubljano, pripravil jih je za nastop v Kamniku in sploh skrbel po očetovsko za nje. Da se je pogrebel č. g. župnika Peharca tako slovesno izvršil, je tudi njegova zasluga. Naštevati vsa njegova dela v blagor izobraževalnemu društvu in Orlom, bi bilo predolgo. S svojim tihim, skromnim, a neumornim delovanjem si je pridobil srca vseh članov in faranov. To je posebno pokazal poslovenil večer, pri katerem se mu je zahvalil č. g. p. I. R. Kubinek v imenu društva, cand. iur. Malnerič v imenu Orlov, ženski oddelek izobraževalnega društva mu je poklonil lep šopek z napisom: Vrlemu tajniku »izob. društvo, Črnomelj«. — Bog vam plati, č. g. Mirko vse dobro, kar ste nam storili, Ohranili vas bomo vedno v najboljšem spominu! Bodite srečni na svoji novi službi v Semiču!

d Pododbor »Slov. dij. zveze« za Belo Krajino bo imenoval odslej svojo prvo javno ljudsko knjižnico v Črnomlju v znak spoštovanja do svojega največjega dobrotnika ranjkega gospoda župnika Peharca, »Stanko Peharca javna ljudska knjižnica Slov. dij. zveze v Črnomlju.« Naj bo to prvi majhni spomenik vrlemu gospodu župniku.

d Zdi se, kot bi vzeli Sokoli in Sokolice, kar »patent« na prirejanje vesellic. Zdaj v Črnomlju, zdaj v Gradcu, zdaj v Metliki in Bog ve kje še vse, seveda vse v čast sv. Cirilu in Metodu. No, znano je že davno, da se jim pri takih »veselicah« ne gre za drugo kot za ples. Dober tek, le plešite in pijte in delujte tako »za narod«. Mirno, tiho, a vztrajno delo od naše strani brez hrupnih vesellic in visoko donečih govorov bodi naš odgovor na vse napade Sokolov.

Iz litijskega okraja.

d Iz Litije. Pred kratkim se je vršil v Litiji občni zbor društva za varstvo zanemarnjenih otrok. Navzočih je bilo kakih 17 članov, iz Litije menda štiri ali pet. Ko bi ne bilo Zagorjanov, bi društvo skoraj ne živel. Odkod ta brezbržnost? No, za otroka, pravijo nekateri, se mora po volji presvetlega vladarja kaj storiti, pa ravno ti store najmanj! Na predlog gospoda kaplana iz Šmartna se je sklenilo, da se bo s predavanji po okolici skušalo vzbuditi zanimanje za to društvo. Pri tej priliki pa bi opozorili naše c. kr. okrajno glavarstvo na grde in umazane razglednice po nekaterih naših trgovinah. Ali siavno c. kr. okr. glavarstvo in c. kr. orožništvo nima oči za to pohujšanje od strani brezvestnih trgovcev? Je-li to delovanje za otroka, če se na ta način napeljuje mladina k umazanosti?! Če pa gosposka ne stori dolžnosti, pa naj pošteni ljudje sami nauče trgovce ozira na mladino ter naj ne kupujejo v takih prodajalnah. Kaj ne, še plačujejo naj stariši take zapečijevce svojih otrok?! Boj pohujšanju!

d Šmartno. Toča je naredila precej škode po vinogradih tudi pri nas. Vinska letina ne bo tako dobra kot lani. Otava tudi nič kaj prida ne kaže. Po nekaterih krajih delajo na žitu miši veliko škodo.

d Šmartno. Prav lepo smo obhajali Porcijunkulo. Bilo je obhajanih one dni nad tisoč — precej tudi moških.

d Vintarjevec pri Šmartnu. Letos o sv. Petru in Pavlu in pa 8. avgusta smo streljali pri cerkvenem žegnanju. Pa glej ga spaka, orožniki ti pridejo, fantom pobežejo topiče in sedaj pravijo, da bodo zaprti. Prav je to, pravimo, ker je streljati prepovedano. Toda nekaj pa vendar prav ponižno vprašamo c. kr. okrajno glavarstvo in gosposke orožnike: Če bodo kaznovani fantje, ker so streljali pri cerkveni slavnosti, kedar bote pa djali v luknjo tiste cenjene gosposke in gospodične in fante, ki so lansko leto tudi brez dovoljenja streljali Vseslovanu Hribarju? Saj so vam znani! No — to pa so liberalci, to je kaj drugega, kaj neda, gospod glavar in orožniki? Liberalcem groš, klerikalcem pa klofuto! Radovedni smo, koliko časa bo veljalo to načelo! Če ne bo enake mere za vse, bomo pa iskali pravičnosti pri večjih gosposkih, kjer ni pristranosti!

d Šmartno. Naši »Orli« so v kroju nastopili v Kamniku. Pokazali se bodo, upamo, tudi v Šmartnem. Le krepko naprej in potegnite za seboj še druge fante! Na zdar! — Naša požarna bramba se je tudi udeležila pod spretnim vodstvom sedanjega načelnika F. Illovarja 25letnice gasilnega društva v Trebnjem. Prihodnje leto pa bo pri nas 25letnica. Takrat na svidenje v Šmartnem! — Naša »Hranilnica in posojilnica« bo v kratkem dosegla lanski celoletni promet. Zlasti vlog dobiva izredno mnogo, dasi nasprotniki ljudi begajo; no, laž ima kratke noge!

d Breg pri Litiji. V kratkem dobimo nov mali zvon; bo pa lepše o sv. Kozmu in Damijanu, ko bomo imeli žegnanje. Upamo, da se bo poživila božja pot, ki je bila v prejšnjih časih precej obiskana.

Prežganje pri Litiji. Javljeno je bilo, da napravi izobraževalno društvo v Šmartnem in Litiji ter telovadni odsek Orlov izlet na Prežganje dne 18. julija. To se je tudi sijajno in spodbudno izvršilo; 70 članov je prišlo, žal da telovadci niso imeli še izgotovljene obleke in niso mogli priti v uniformah. Ob deseti uri je društveni predsednik gospod kapelan Krišice imel duhovno opravilo pred mnogobrojno množico, ker je bilo takrat ravno cerkveno žegnanje. V zvezi s tem je povdarjal na krščanska načela v življenju, na нравno mladino, ki se vzgaja v društvih in krepki duha in telo. Popoldne po opravihi so igrali fantje na nalašč za to napravljenem odru burko »Kmet in fotograf« ter »Jabolčna potica«. Gledalo je silo veliko ljudi ta prizor, kajti večinoma niso še nikdar kaj takega videli, neprislilnega smeha in zabave je bilo dovolj. Igralci so mojstrsko pogodili svojo ulogo. Govoril je tudi gospod Vojteh Jelčnik, načelnik Orlov in kazal na krščansko stremiljenje, življenje in delovanje mladih telovadcev; zdrava duša naj biva v zdravem telesu. Tudi gospod kapelan je v šaljivem govoru povdarjal važnost izobraževalnih društev. Nekateri fantje so sklenili iti gledat prirediteljev Orlov osmega avgusta v Kamnik in pečati se z mislijo, tudi tukaj kaj ustanoviti. Vsi udeležniki so se vzorno obnašali in ob pol šesti uri odšli in tako napravili najboljši vtis na Prežganje.

Iz raznih krajev Dolenjske.

SHOD MLADENICEV RIBNIŠKE DEKANJE

bo na nedeljo, dne 22. avgusta. Nekaj novega za vas, fantje! Zbirajo se možje na važnih shodih, kaj ne bi enkrat zborovali fantje! Zbrali se bomo pri Svetem Gregoriju, od koder je jako lep razgled po naši krasni slovenski domovini. Mlada srca silijo v višave, mladostni duh kipi kvišku, vrh Sv. Gregorija si bomo podali roke fantje iz ribniške, dolenjske, sodrške, potoške in pojanske župnije z vrlimi Gregorci, Laščani, Dobrepoljci; tam od severa pa bodo v našo sredo prihiteli fantje iz Škofjane, Roba in Turjaka. Nastopila bosta dva govornika iz Ljubljane, pa tudi fantje sami se bomo kaj oglasili, kaj neda! Moški zbori iz posameznih krajev bodo pokazali, kaj znajo in čuli bomo morda tudi milozvočni glas tamburice. Dobrepoljski Orli pa pokažejo, kako naj si fantje urijo svoje mlade moči.

d Iz mokronoške doline. Ponesrečil se je 9. t. m. pri zidanju neke stavbe na Mirni znani mokronoški zidar Luka Civha. Pri delu se mu je na več metrov visokem odru izpodmaknila deska, na kateri je stal, in nesrečnež je padel v globino, kjer je obležal. Ranil si je glavo, sicer ne nevarno, a zadobil je težke notranje poškodbe. Kakor je izjavil zdravnik, si je zlomil več levih reber, ki so udarila na znotraj ter se zadržala v pljuča. Prepeljali so ga v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu. — Naše odkritosrčno sožalje njegovi ubogi ženi Barbi, ki ostane na svetu popolnoma sama, ako ji Bog vzame zadnjo oporo, moža. Enega sina ji je pred letom dni pobrala smrt!

drugi pa je v daljnem Berolinu. — Dobili smo novega gospoda kaplana, ker je moral prejšnji gospod Valentin Zupančič iz zdravstvenih ozirav zapustiti našo faro. Dal mu dobri Bog zaželjeno zdravje, ki ga je šel iskat v gorenjske gore. — Naše slovensko katoliško izobraževalno društvo vrlo napreduje.

d Iz Banjeloke. Vesel dan je bil 25. julija za našo faro. Ta dan je imel pri nas novo sv. mašo preč. gosp. Jakob Omahna, doma iz Sv. Gore pri Litiji. Na tisoče ljudstva se je zbralo ta tako težko pričakovani dan v Banjiloki od blizu in daleč, in kako tudi ne, kar obstoji banjska fara, še ni bilo nove maše. Večina ljudi v naši bližini ni bila še nikdar prisotna pri kaki novi maši. Ni čuda torej, da se je ljudstvo veselilo tega dneva že dolgo naprej, in ni čuda, če je gledala cerkev sv. Jakoba tisoče ljudstva, lahko rečem, da še nikdar toliko, kar stoji. Veselje ljudstva so pričali mladi, zastave, napisi, pričali veseli obrazi, pričala ginjena srca. Pridigoval je preč. gospod Ivan Pelc, župnik na Zdihovem. Ob njegovem prekrasnem govoru zasolžilo se je marsikatero oko. Preč. gospod novomašnik, veselje, ki ste ga napravili banjski fari s tem, da ste imeli pri nas svojo prvo nekrvavo daritev, bode nam ostalo v neizbrisnem spominu! V zgodovini banjske fare bode dan 25. julija 1909. zavzemal gotovo vedno častno mesto. Nekaj posebnega je tudi to: 25. julija je sv. Jakob, naš farni patron, gospod novomašnik je tudi Jakob, svojo prvo daritev je opravil na dan sv. Jakoba pri altariju sv. Jakoba. To je tudi nekaj, kar se ne primeri vsaki dan. — Preč. gospod novomašnik, ne pozabite i nadalje banjskih ovčic, spominjajte se nas pri altariju Gospodovem. Veselje, ki ste ga nam napravili, poplačaj vam Bog! Vse življenje naj vas spremljajo besede, ki jih je bilo čitati na slavaloku: Junaško stopaj na pastirsko delo, daritev bodi Ti življenje celo!

d Sv. Krži pri Kostonjci. Naše društveno življenje vrlo napreduje. Čim bolj se nam nasprotuje in nas zbada, tem bolj se krepe in množe naše vrste. To je pač najboljši odgovor Sokolom! Saj ko nečno tudi mora zmagati mladina, ki si je zapisala na svoj prapor: Vse za vero, dom, cesarja! Taka mladina bo staršem v veselje, družini v čast, narodu v ponos, sebi v srečo. Kolikor vas je torej še dobromislečih fantov, pristopite v društvo naših telovadcev Orlov, tukaj dobite korajžo za svoje prepričanje, tukaj zgubite strah pred nasprotniki. Za telovadni odsek so po zadnjem poročilu darovali še naslednji gg.: Kozma Pavlič 20 K, Damiijan Pavlič 5 K, neimenovan 20 K, Fani Kerinova je nabrala med deklet 12 K za rog, Fran Govekar 4 K, Ivan Klemenčič 1 K, novomašnik Komljanec 10 K, novomašnikovi gostje 15 K, nadporočnik Sever 2 K, Marija Aubel 2 K, Terezija Unetič in Marija Oštr 1 K. Vsem cenjenim darovalcem bodi izrečena v imenu odbora najpristrčnejša zahvala!

d V Starem trgu pri Poljanah je govoril lepi Peter, mašinist »napredne« stranke, svojemu kurjaču, krščanskemu Petru, to-le: »Dragec moj, občinske vo-

litve so tu, te kaj zazebe?« »Krščansko (= strašansko) me pregreva.« »Da prav poskrbimo za prihodnost, pogledimo našo preteklost.« »Krščansko je grda.« »Kakor šnakoli je, le pogledimo jo. Z žalostjo priznamo: 1. da nas je bilo mnogo, ali krčimo in topimo se.« »Vôl, krščanska istina.« 2. »Svoje političke nasprotnike smo preganjali na najbolj izbran, surov način in to po redu. Blatili smo jih in po krivici vlačili po sodnijah, izpodkopavali smo jim dobro ime in jih gmotno pobijali.« »Krščansko nas je lahko sram.« 3. »Zavozili smo, ker smo pri volitvah delali proti glavarju Šukljetu, nato ga pa sami pozvali, naj priredi v Trgu shod.« »Krščansko zavozili.« 4. »Zavozili smo, ko smo metali gnijla jajca na dr. Lampeta.« »Krščansko zavozili.« 5. »Zavozili smo, ko smo z gnojnico kropili za dekanom in kaplanom Hrvatom.« »Krščansko zavozili.« 6. »Ljudje se nam smejejo, ko klečeplazimo sedaj pri deželnem odboru za cesto in vodo.« »Krščansko smejejo.« 7. »Osmešili smo se, ko je naša posojilnica hotela vzeti v svojo reži o nabavo sena.« »Krščansko osmešili.« 8. »In koliko stanejo te blamaže že samo mene, seveda, tudi celo stranko.« »Krščansko stanejo.« — »Vidiš, krščanski Peter, taka je naša preteklost. Kaj nas uci?« »Krščansko malo in še to krščansko slabo.« »Prav govoriš, sramoto nam dela, doma in zgoraj. Občani o tem vedo, stikajo glave in, čast resnici, ne godila bi se nam krivica, ako bi nas vrgli iz občinskega odbora in ako bi od zgoraj dobili brco.« »Krščansko brco, krščansko bi bilo to prav!« »Ne rečem, da ne bi bilo zasluženno, pa tako daleč ne sme priti!« »Krščansko je to blizu.« »Ravno zato še zadnjikrat napnimo vse strune!« »Krščansko napnimo!« »Zaveznica naša bodi — laž in »prikrij naš brat. Malo nas je, zato tem glasneje kričimo. Razširjajmo, da mi nismo krivi škode nasprotnikov, ampak sodnija, ki nam je priznala pravico. — Prikrijmo, da nam je Hribar obljubil priti v Staritr, pa mu nismo poslali nezaupnice, akoravno ni prišel. Trdimo, da smo bili v najboljših prijateljskih odnošajih z gg. dr. Lampetom, Hrvatom in dekanom. Povdarjajmo, da ne gre pri novih naših občinskih volitvah za stranko, bodisi našo, bodisi katerokoli, gre le za to, ker hočejo gotovi ljudje, med njimi farovž in še nekaj drugih, premestiti župana iz Trga v Predgrad! Tega mi ne pustimo! Ako nam vse te laži ne pomorejo, onda mila nam majka!« »Krščansko mila!« »Ti, krščanski Peter, mi vse zaupaš, in jaz, lepi Peter, zaupam tebi. Zato ti odkrito povem dvoje: prvič: deloval sem sila prikriti in splet-karil nikdar očito, kljub temu čutim, da me je nekdo, še ne vem kdo, pregledal skozi in skozi in mi trdo stopa na rep ter mi črta račun za računom. Oh, ko bi bila moja slutnja neresnična! Drugič: Saj ne razumeš in me ne izdaš? Lagati treba, da prekričimo očitajoče glasove o preteklosti, morebiti se mi še enkrat izpolni moja najpristrčnejša želja: Lepi Peter — župan.« »Krščansko lepi!« »Tako krščansko lepi, kakor ti krščansko krščanski!« —

Notranjske novice.

Vipavske novice.

Na evharističnem shodu v Dubrovniku je bila vipavska dekanija častno zastopana. Bilo je ondi 11 Vipavcev in sicer pet duhovnikov in šest dijakov. Dnevi tega potovanja in bivanja v Dubrovniku ostanejo vsem udeležencem v najprijetnejšem spominu. Dal Bog, da rodi sestanek obilo lepih sadov.

Nevihita s točo je razsajala po naši dolini v torek 3. avgusta na večer. Toča je napravila precej škode. Več ali manj so prizadete vse vipavske občine. — Ne na v a d n o v r e m e imamo letos na Vipavskem. Dočim je prejšnja leta navadno huda suša zavirala rast naših pridevkov, nam letos dež od časa do časa zemljo namaka. Tudi vročine, kakoršno smo trpeli po leti letos nimamo. Po dnevi je pač nekoliko vroče, a zvečer se pa vse ohladi in človek se od dnevnega truda prijetno oddahne v večernem hladu.

n Iz Cola nad Vipavo. Že zadnjič smo poročali, da naše društvo dobro napreduje. Dne 1. avgusta so naredili pevel izlet v Črni vrh, kjer so prisostvovali pri telovadbi mladih Orlov in zapeli pri veselici več pesmi. Izleta se je udeležil tudi g. župan Pregelj, ki je po svoji prijaznosti vozil izletnike, za kar mu bodi izrečena iskrena hvala. Moški zbor naj pa napreduje in se razširja in raste v prid izobraževalnemu društvu in ponos fari pod svojim pevovodjem č. g. župnikom. — Preč kratkim je umrl v Sanatoriju Štefan Tomažič v starosti 69 let. V svoji mladosti je bil dragonec in je kot tak služil cesarja 8 let, se udeležil bitke pri Kraljevem Gradcu in vedel mnogo pripovedovati o trpljenju vojaškega stanu. V svoji bolezni, imel je prsno vodenico in zapljučnico in je ležal pet tednov, je bil potrpežljiv do skrajnosti in ni izgubil humorja do zadnjega. Med boleznijo je bil dvakrat previden s sv. zakramenti in je umrl udan v voljo božjo. Svetila mu večna luč! — Pretečeni teden je bila huda nevihta s točo tudi v naši fari, ki je naredila znatno škodo trti, žitu in sadju. Take burje kot je bila zdaj in da bi razsajala kar tri dni, ob tem času, ne pomnijo niti najstarejši ljudje.

n Vrhpolje pri Vipavi. Tukajšnje slov. katoliško izobraževalno društvo priredi dne 22. t. m. Finžgarjevega »Divjega lovca«. Bratska društva opozarjamo že zdaj na to prireditve. Znano je, da vrhpoljsko društvo po obilnem številu fantov in deklet in izbornem pevskem zboru prekaša malone vsa vipavska društva. Zato velja že iz radovednosti ogledati si vrhpoljske pevce in igrance. Vipavski liberalci menda nameravajo — kakor se čuje — ustanoviti pri nas »Sokola«. Pa ne da bi se samo norčevali! Fantje v slovenskem katoliškem izobraževalnem društvu na stražo!

Idrijske novice.

n Idrija. Klerikalna politika v državnem zboru je dosegla to, da kmalu ne bo vsled draginje mogoče eksistirati, javka zadnji »Naprej«. Samo to je pozabil pove-

date, komu ne bode mogoče več eksistirati. Dasi ne sedimo na rožicah, vendar vemo kam mokraški veter piha. Ker socialisti v državnem zboru sedaj nimajo plače, ker so na počitnicah in so tudi mokraške nenasiljive bisage od Ljubljane naprej prazne, vabi »Naprej« delavce za vpis v »Unijo«, kar seveda stane; nekaj teh denarcev rabi socialistična srednja gospodarka; da pa bo učinek boljši, napoveduje zopet gospodarski boj za zvišanje plač. To pa je tista limanica, na kateri tiči mnogo raznobarvenih štiglcov, to je tisti primerni ključ, s katerim možici Kristanovega kalibra tako radi ropotajo. Kdor meni, da se brez Kristana ne da nič doseči, se zelo moti.

n **Idrija.** Vpokojeni rudarji so doživeli hudo prevaro. Naš prejšnji poslanec dekan Arko, ki je imel najboljše zveze z Dunajem, se je trudil na vso moč, da bi vpokojenim rudarjem položaj olajšal, a ni mogel doseči zaželenega uspeha. Veliko upa pa jim je nato podal sedanji poslanec Gangl s svojim priporočilom pri Hribarju, in to tudi po pravici, saj smo brali, kako so si Hribar in ministri roke stiskali. Sedaj smo na pravi poti, je rekel marsikdo in kar strmeli smo, ko smo čuli od liberalcev raztrošeno vest, da stoji cela zadeva tako rekoč že pred ugodno rešitvijo. Tako so te reveže farbali, da so z vso gotovostjo pobiljška pričakovali. Sedaj pa odlok, da je vse odbito. Mi smo pa vedeli, da kar dekan Arko ni mogel doseči, tudi Gangl ne bode dosegel in naj zna celo nebesa na zemlji ustvarjati. Sicer pa obupali še ne bomo, in treba bo še nadaljnega postopanja pa brez tistih, katerim je le za svojo čast in katerih človekoljubje obstoji edino-le v tem, da pobijajo na najnesramnejše načine ravno to, kar je vpokojencem sveto.

n **Idrija.** O 25letnici liberalnega delavskega društva se je že pisalo. Pa še nekaj. Svojo 25letnico so obhajali naši liberalni tovariši v spomin, odkar so se osvobodili po receptu Voltaira in padli raznim gospodom in gospodičem v škric, kjer so se v teku te dobe tako zmešali, da sedaj res ne vedo več, kaj da so in kaj je prav za prav njih cilj. Da je temu res tako, nam pričajo sami, ker hočejo vse biti, katoliki, liberalci in sociji. Liberalne možice se je videlo — toda ne v Idriji — kazati se za najboljšje katolike, v domači hiši dajo še prostora krščanstvu, toda zunaj hiše, v domačem kraju pa nimajo korajžje to storiti, pač pa grozen strah pred javnostjo, ki je v podobljena v par — škricih. Doma so za vzvišene cilje, za svoje društvo pa plačujejo izključno le časnike, ki vodijo najhujši boj proti tem ciljem, s sociji gredo roko v roki in so s tem za neumno takozvano »svobododomiselnost«, ki ni drugega, kakor divjost in boj proti lastni pameti in ko je kakemu takemu »značaju« odbila zadnja ura, prinese seveda delavski list »Slovenski Narod« tolažilno novico, da je doživel mirno v Gospodu zaspal. Tako držijo liberalni vodje te ljudi v svojih krempljih in jim malajo v najlepših slikah čast, da smejo njih pogubonošnim naménom služiti in z njimi vred vzvišene cilje pobijati in za to gonjo so napravili še jubilej pod

firno Hribarjevega izvanrednega Slovinstva. Kdor pa hoče biti mož kremenitega značaja, naj malo pomisli in prišel bo na pravo pot.

n **Idrija.** V »Napreju« beremo, da je pristopil Stefan Rejc iz Dolov kot ustanovnik društvu za otroško varstvo. Društvo je popolnoma »nevtravno«, zato pa da take stvari samo v »Napreju« tiskati.

n **Iz Žirov.** Umrl je eden najbolj delavnih ognjegascv: Janez Kopač. Gasilna društva iz Dobračeve in iz Žirov sta ga spremila k zadnjemu počitku. Ker je bil pokojni tudi podporni član izobraževalnega društva na Dobračevi in ker je društvu prodal parcelo svojega sveta pod navadno ceno, kjer si društvo gradi sedaj svojo telovadnico, zato se je udeležil mrliškega spreveda tudi telovadni odsek »Orel« z zastavo. Pokojni je bil svoj čas že začel skoro popolnoma na opolzla pota socialne demokracije. Ko je pa videl pogubno rovanje socialne demokracije in sokolstva zoper vse, kar je dobro in sveto, ga je to navdalo z odporom zoper ta društva in nagibal se je v mišljenju vedno bolj na pravo stran. Večkrat je povdarjal proti enemu izmed naših članov: »Sam nisem veliko vreden; želim pa, da bi bili moji otroci boljši kot sem jaz in da bi jih s'aba stvar ne potegnila za seboj.« Umrl je Janez Kopač nepreviden; Bog daj, da bi mu to, kar je imel dobrega na sebi, izprosilo pri Bogu milejšo sodbo. — **Surovost mladine** pri nas gre dobro v cvet. Ponoči čakajo kakor tolovaji ob cestah, keda bo kdo naših mladeničev šel od telovadbe, da ga napadejo, ako morejo. Podnevi napadati ne upajo, pa z besedami zbadajo. Seveda se varujejo imenovati take besede, radi katerih bi jih naši tožili in vtaknili v luknjo. Malo je namreč teh surovežev, ki bi idrijske ječe še ne bili okusili. Mi pa zahtevamo mir in nočemo, da bi izza vsakega vogla kdo lajal nad nami. Zato bomo pričeli brezobzirno v »Domoljubu« objavljati imena tistih, ki bodo izuhtirali po cestah. In ako ne bodo rabili besed, ki bi jih pred sodiščem storile kaznjive, jih bomo naznanjali na glavarstvo radi nedostojnega obnašanja. Bomo videli, ali bo mir ali ne!

Iz Starega trga pri Ložu.

n **Mrtvega** so našli dne 3. t. m. v kozarskem »Obrhu« vaškega pastirja Jurija Baraga. V vodi je ležal skoro tri tedne. Bil je strasten žganjar.

n **Velika nesreča** bi se bila kmalu pripetila dne 3. t. m. v Starem trgu. Tukajšnji gostilničar g. Kovač namerava napraviti v svojem skednju vinske kleti. Pri kopanju so pa delavci preveč spodkopali stebre, na katerih je slonela streha. Ta se je vsled tega z groznim ropotom zrušila na tla, kjer so delavci kopali, ki so pa pravočasno odnesli pete. Res, prava sreča!

n **Kap je zadela** 6. t. m. v Podcerkvi Jakoba Truden p. d. Matazina iz Nadleska. Gnal je kravo, naenkrat mu postane slabo in v par trenutkih je bil mrtev. Človek res ne ve ne ure ne dneva!

n **Gostilničarsko zadrugo** nameravajo ustanoviti gostilničarji starotrške občine.

Dne 10. t. m. se je vršil shod, na katerem se je izvolil pripravljavni odbor.

n **Nesrečna smrt** je zadela 12. t. m. Šustarjevega hlapca iz Podcerkve. Vozil je seno iz Rakeka. Kar pridirja v »dansk cesti« motor nasproti. Preplašeni konji so skočili v stran, pri tem pa je fant tako nesrečno padel z voza, da je bil na mestu mrtev. Res, skrajni čas je, da bi se navadili s temi vražjimi »šajtrgami« voziti nekoliko previdneje mimo voznikov, sicer se bodo take nesreče še večkrat ponavljale.

n **Prestavljen** je tukajšnji kaplan g. J. Klavžar, ki je odšel na svoje novo mesto v Škocijan pri Dobravi. Bil je neutruden delavec na polju ljudske izobrazbe in ga bodo zlasti naši Orli močno pogrešali.

n **Na Snežnik** napravijo izlet v ponedeljek, 23. t. m. naši vrli visokošolci, ki bodo imeli prejšnji dan zborovanje v Cerknici.

n **Iz Sv. Jošta nad Horjulom.** Na naše večletno prošnjo za zgraditev okrajne ceste iz Vrzdca čez Sv. Jošt na Suh dol je deželni odbor oddal to delo domačemu podjetniku Josipu Lončariču. Zgradba nove ceste se je že pričela in prav lepo napreduje. Podjetnik g. Lončarič je dosedaj poslal semkaj nad 230 delavcev, ki pridno gradijo. Upamo, da bode še to leto dograjena. Nova cesta bo v veliko korist Sv. Joški občini ter okoličanom. Med ljudstvom vlada splošno veselje. Prav hvaležni smo cestnemu odboru vrhniškemu, odnosno njegovemu načelniku Valentinu Riharju ter horjulskemu županu Iv. Stanovniku, ki sta se več let trudila, da sta dosegla graditev naše nove ceste. Bodi na tem mestu izrečena najpristranejša zahvala vsem, ki so se dejansko trudili za graditev omenjene ceste; kajti njen pomen in korist sta v resnici nepreračunljive vrednosti za tukajšnje prebivalstvo. Veliko smo trpeli dosedaj radi slabega pota ter smo morali z največjimi težavami dovažati in odvažati svoje potreščine. Sedaj bomo pa imeli lepo okrajno cesto, od katere pričakujemo najlepši koristi. Veliko težav in ovir je bilo treba premagati, predno se je dosegla graditev Sv. Joške ceste, ker smo imeli veliko in vsakovrstnih nasprotnikov, da, celo take, od katerih bi tega najmanje pričakovali. Novi deželni odbor pa je spravil zadevo v dejanje in to po marljivem prizadevanju županov Riharja in Stanovnika. Dosegli smo cilj po tolikih neprilikah. Zastopnik S. L. S. imajo res blag namen, pomagati kmetovalcem, ki so bili zatirani toliko let. S. L. S., ki ima tako izvrstne može, ki delajo za ljudski blagor, posebno pa njenemu voditelju dr. Šusteršiču ostanemo vsikdar hvaležni. Bog živi naše poslance!

Smešnice.

Največji mož. Učitelj: »Kdo je največji mož v zgodovini?« — Učenec: »Velikan Golijat.«

Previdnost. Peter: »In ti si se tako mirno dal oklofutati; zakaj mu nisi vrnil?« — Pavel: »Ker sem se bal, da more potem zopet name vrsta priti.«

GORIŠKA.

GOSENIČARJI.

Na oleandrih opaziš večkrat neko vrsto silno grdi in požrešnih gosenic, ki so na prvi pogled podobne kavalirjem ali sviloprejkam. Poleg svoje škodljive požrešnosti je ta golazen tudi precej strupena. Ni prav dobro, dotikati se je. Najboljše storiš, če s škarjami porežeš vršiče in vejice, kjer žre ta gosenica in vse skupaj vržeš na ogenj, da ta zamori škodljivo golazen. Pa ne samo na oleandru dobiš tak mrčes. Nekaj podobnega najdeš tudi, če dobro gledaš, na drevesu, ki je pri nas znan pod imenom »goriška politika«. To drevo je polno takih gosenic, ki so silno požrešne in strupene. Teh gosenic je dvoje vrste. Ena, požrešna, kosmata in strupena, zove se »liberalna«. Druga, malo večja, je brez kosmatin in zelene barve ter lazi za »liberalno«. Med tem, ko liberalna žre bolj mehko in sočno listje, je ta zadovoljna s steblici. Zove se »agrarna«. Prva spušča slabe duhove, druga pa daje od sebe neke glasove, podobne mrmranju. Našega kmeta odločno svarimo pred takimi gosenicami. Povsodi in pri vsaki priliki podučujmo ljudi o namenih liberalcev in o hinavstvu agrarcev. Ti goseničarji trdijo, da so edini zastopniki kmeta in njegovi pravi prijatelji. Pojdite se spilit! Kdo ne ve, koliko kmečkih posestev je šlo v zadnjih 50 letih na boben! Kdo ne ve, kaj se pravi oderuštvo, oderuh. Blagor ti, prijatelj, če nisi izkusil, kaj se pravi, priti oderuhu v roke. Kdo je pomagal kmetu, kdo je strl oderuštvo? Katoliški možje, katoliška stranka! In v katerih vrstah dobiš danes tiste bivše oderuhe itd.? Vsi so pristopili k liberalni in agrarni stranki! In kje so oderuhi, ki še dandanes ponekod izvršujejo svoj posel? Ti so na delu za liberalno in agrarno stranko! — Agrarni goseničarji danes mrmolajo in se širokoustijo, kakor da bi pred njimi nobeno društvo, nobena stranka, sploh nobena živa duša nikdar ničesar ne storila za rešitev kmečkega stanu. Desetletja že delujejo naši možje na zadružnem polju. Povsodi smo povdarjali temeljno resnico kmečke osamosvoje: v zadružništvu je moč kmetova. Toda liberalci so kakor gosenice žrli in uničevali to mlado drevo kmečke osamosvoje. Vsi, ki so se bali združenega kmeta, so drli med liberalne goseničarje. Bili so to liberalni oštirji in liberalni trgovci. Oštarija in botega je cvetela tam, kjer je kmet propadal. Zlato žilo je tem ljudem odrezalo zadružništvo. Na ta način se je naš kmet mnogokje popolnoma otresel teh goseničarjev. Toda povsodi še ne. Kje so bili agrarci takrat, ko so reševali naši možje kmeta iz rok liberalnih oderuhov? Ni jih bilo blizu. Pač! Mnogo današnjih agrarcev si takrat dobil med liberalnimi oderuhi! Koga dobiš še danes na Goriškem, da ne bi vedel, da je agrarna stranka tudi liberalna. Mislim, da bo za najbolj debele butice zadostoval sledeči dokaz: Na štanjski agrarni shod so vabili agrarci, češ, da se bodo tam postavljali kandidatje. Liberalna »Soča« je

takoj na to odgovorila, da se ta dan kandidati ne bodo postavljali. In res! V Štanjelu se kandidati niso postavili. »Soča« je pisala, da se postavijo kandidati za Kras začetkom septembra v Gorici. In res so agrarci v Štanjelu sklenili, da se kandidati postavijo začetkom septembra v Gorici. »Soča« je celo v odgovor »Kmečkemu glasu« povedala, da je pisala tako, kakor je sklenil odbor agrarne stranke. Torej je »Soča« glavno glasilo agrarcev. Ali je treba več dokazovanja, da je agrarna gosenica ravno tiste sorte ko liberalna? Ali hočeš na lastni koži občutiti prijetnosti agrarne gosenice? Dragi kmet! Zavrgel si liberalizem, zato zavrzti tudi agrarni liberalizem! Oboje je eno in isto. Oboje je ista sorta! Ena je bolj kosmata, požrešna in malo bolj smrdi; druga pa je še gladka, ker je mlada, in še bolj počasna. Obe sorti teh goseničarjev pa sta škodljivi za kmeta. Zato naj kmet odstrani strupene in požrešne goseničarje in ogenj navdušenja za katoliško kmečko organizacijo naj ta mrčes uniči!

Iz Št. Ferjana. Zopet smo se morali oglasiti v »Domoljubu«, da branimo našo mladino pred surovimi napadi liberalcev. »Soča« zopet z vso silo bljuje ogenj in živoplo na naše Orle. Očita jim, da zavratno napadajo ljudi in jih kamenjajo celo po dnevu. Vsač, ki pozna naše razmere, ve, kako postopajo orožniki z našimi fanti. Najstrožje pazijo na naše, med tem ko tistih par liberalcev lahko dela, kar hoče. In vendar ni bil doslej kaznovan še noben naš fant radi pregreškov, ki jih očita »Soča«. Liberalno trobilo piše, da klerikalci love nedolžno mladino in jo vzgajajo v janičarje. To se zdi liberalcem »najhujše«. O, verujemo, da bo za liberalce najhujše to, da po preteku nekaj let ne bodo imeli na svoji strani nobenega poštenega človeka več. Če liberalci pravijo, da taki fantje, ki so pri Orlih, ne bodo nikdar dobri občani, to pomeni toliko, da ne bodo ti mladeniči postali nikdar taki občani, ki bi volili za župane take ljudi, ki so županske časti nevredni. In to liberalce boli. Zato so si izrekli javno obsodbo sami s sledečim stavkom: »Gorje onemu, ki pohujša fe enega teh nedolžnih.« Kdo pohujšuje pri nas mladino? Sami liberalci z divjimi javnimi plesi, ki jih prirejajo, odkar imamo Sokola, vedno več. Predzadnjo nedeljo je bil ples, zadnjo nedeljo, t. j. 1. avgusta, zopet. Koliko mladine se pohujša pri teh plesih! Gorje vam pohujševalci! Naša organizacija pa mladino spravlja na pota poštenega in treznega življenja. Lepe vzore naših Orlov priznavajo celo naši poštene nasprotniki. Imamo v našem društvu in telovadnem odseku dosti fantov, katerih očetje so agrarci. In vendar ti možje puste rade volje svoje sinove k nam, ker vedo, da se pri nas ne bodo nič slabega naučili, pač pa marsikaj dobrega. Mi Šentferjanci smo ponosni na svoje Orle, ki družijo vse poštene mladeniče. Nasprotno pa novi Sokol ne vživa

pri nas prav nobene veljave. Med njimi so najbolj divji ljudje, ki jedo tudi surovo meso, da jim morajo potem zdravniki izpirati želodce. Nekoč so se stepli »bratje« Sokoli med seboj, ker so ob veselici pri večerji nekateri snedli po osem porcij nov, drugim pa ni ostalo nič. Njihovo obnašanje je tako, da se jih sam starosta sramuje in hoče odstopiti. Ko mu je nekdo naših očital surovost njegovih bratov, je dejal: »Muči, če jemamo samo vaše ostajinke.« In prav je povedal! Kar jih Orli niso hoteli sprejeti med se, to je šlo med Sokole. Naša njiva bodi čista liberalnega plevela! — Kakšen ugled uživalo pri nas Sokoli, razvidno je iz tega, da pri njihovem plesu ni bilo navzoče niti ene kličice. Sokoli so se morali vrteti v veliko zabavo ostalih Šentferjancev s starimi liberalkami. — Tudi o volitvah govori »Soča« in pravi, da so naši podkupovali. Seveda je resnica ravno narobe. Našim pred občinskim domom niti govoriti ni bilo dovoljeno, med tem ko so liberalni agitatorji poljubno silili volivce in jim grozili. Posebno so pritiskali na tiste, o katerih so vedeli, da imajo kje kak dolg. Tako so hodili okrog naših volivcev, ki so dolžni pri Venuttiju v Gorici in jim grozili, da jih Venutti takoj toži, če ne volijo z liberalci. Seveda so si to izmislili. Eden liberalcev je celo ponujal enemu naših za njegov glas pet voz lipljenja. Ves Št. Ferjan ve, kako so liberalci delali. Če liberalni agrarci menijo, da so vsled izida zadnjih občinskih volitev kaj pridobili, se kruto motijo. Naj bi se zbralo vse šentferjansko prebivalstvo ter razdelilo v dva tabora: v našega in liberalnega, in videli bi, liberalni koldodje, da izginete v naši množici. Ena je, kar vas za sedaj še drži po koncu, to je vaša oblast, ki jo zlorabljate. Pa tudi to moč bomo strli, da bo prišlo do veljave pošteno krščansko ljudstvo v Št. Ferjanu.

Vabimo še enkrat vse svoje somišljenike, da se v nedeljo, 22. t. m., gotovo udeležite lepe slavnosti v Mirnu. Na svidenje!

Kolonski shod bo dne 29. t. m. v Gabrju pri Št. Lovrencu v zapadnih Brdih.

Proda se pod ugodnimi pogoji 2174

hiša v Postojni št. 24

z velikim vrtom. Več se poizve pri g. Fr. Petrovčiču in Jernej Kranjcu v Postojni.

: Suhe gobe :

češminjevo lubje, arniko, lipovo in bezgovo cvetje, sladke koreninice, korenine in perje od beladone in malih noric (lesjaka), jerternik, tršljik, podlessek i. t. d., kupuje

V. H. Rohrmann

v Ljubljani sv. Petra cesta št. 28 in v Novem mestu, Ljubljanska cesta št. 37.

Ravnokar je izšla v založništvu v Ljubljani naša »Družinska pratika za leto 1910«, z zelo raznovrstno zanimivo vsebino ter mnogimi slikami. Dobiva se od danes nadalje v vseh trgovinah. Cena 24 vin. izvod, po pošti 10 vin. več. Kdor bi je ne mogel dobiti pri domačem trgovcu, naj si jo naroči v Ljubljani pri »Katoliški bukvarni« ali pa v prodajalni »Katol. tiskovnega društva«. Zahtevajte povsod le našo »Družinsko pratiko« s podobo sv. Družine. Razprodajalci dobe znaten popust.

Serravallo
železnato Kina-Vino

Higijenična razstava na Dunaju 1908:
Državno odlikovanje in častni diplom v slati kolajni.

Povzroča voljo do jedi, okrepeča živce, poboljša kri in je rekonvalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.

Izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Nad 6000 zdravniških spričeval.

J. SERRAVALLO, c. in hr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

1169 **Dr. J. Demšar** 52-1
zdravnik — strokovnjak za kožne bolezni
Ljubljana, Mestna hranilnica.

Krondorfer se kot naravna namizna voda
prve vrste in kot zdravilna voda
zoper izločke organskega dihanja in zoper
bolesti želodca in mehurja najbolje priporoča.

Zavžijte

vsak dan likerski kozareček **dr. Hommel-a** Haematogen neposredno pred kosilom! Dobili boste slast do jedi, živčevje se vam ojači, utrujenost izgine in naglo se povrne telesni počutek. Zahtevajte pa izrečno pristni **dr. Hommel-ov** Haematogen in zavrnite ponarejanja!

522 1

LOTERIJSKE ŠTEVILKE.

Gradec, 14. avgusta.

31, 84, 63, 73, 86.

Dunaj, 14. avgusta.

10, 41, 31, 38, 68.

Vajenca

za mizarstvo obrt sprejme takoj **Janez Tome, Vižmarje** štev. 44. 2258 1-1

Izgubil se je pes.

v kamniškem okraju čisto bel, kosmat

Naj blagovoli naznaniti »upravnistvu Domoljuba« proti odškodnini, če kdo ve zanj. 2272 2-1

Sprejem takoj **učenca**

in krepkega v starosti 14 let, poštenih starišev, **Anfon Verbič, čevljar, Smlednik.** 2261 1-1

2220 Sprejem takoj večega 2-1

= mlekarja =

za svojo mlekarstvo v Škardu na Hrvaškem. Oženjeni, ki se razumijo tudi na gospodarstvo, imajo prednost. Reflektantje naj se zglase v pisarni **Jos. Lončariča, Ljubljana, Streliške ulice štev. 27.**

Emica, moj otrok, kaj vidiš moje oči!

Tukaj gori, 3000 m nad morjem v oddaljenem zemljskem kotu se kupi Fayeve pristne sodenske mineralne pastile in jaz lahko moje nestrno prehlajenje vendar enkrat natančno preženem! Tu se lahko vendar zopet vidi, kako napravi dobro blago svojo pot. Spoštovani, dajte mi takoj tri skatljice, da ne pridem zopet v zadrego. In sedaj hočeš videti, otrok, kako hitro sem zopet čvrst in zdrav. Fayeve pristne sodenske (skatljica K 1-25), ne trpe sploh nikakega prehlajenja. Glavno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: **W. Th. Guntzert, Dunaj IV/1, Grosse Neugasse 17.** 3431 (31)

Stev. 1604/09.

2232 3-1

Razpis služb.

Pri podpisnem nadzorništvu je spopolniti več provizoričnih mest

deželnih užitninskih uslužbencev (dacarjev)

z začetnimi plačami po 1040 K (namreč: s plačo 800 K in dejalnostno doklado v izmeri 30% vsakokratne letne plače) ter s pravico do 3 triletnic in 4 petletnic po 130 K, tako da po zadovoljivo dovršenih 9 službenih letih znašajo prejemki 1430 K, po dovršenih 29 službenih letih pa 1950 K. Poleg tega dobivajo nameščenci na samostojnih mestih tudi prosto stanovanje in pavsal letnih 84 K. Posebno sposobnim in marljivim uslužbencem dajejo se tudi osebne doklade po 200 do 500 K na leto.

Prosilci, ki so poleg ljudske šole dovršili tudi nižje razrede kake srednje šole ali kakšno primerno strokovno šolo, imajo prednost in se takoj pri vstopu v službo lahko uvrste na drugo stopnjo prejemkov (letnih 1170 K, v Ljubljani 1260 K).

Prošnje za vsprejem, ki naj se pišejo lastno-ročno od prosilcev, je nasloviti na deželni odbor v Ljubljani, vložiti pa pri nadzorništvu deželnih naklad v Ljubljani

do 15. septembra 1909.

Prošnjam je priložiti:

1. Rojstni in krstni list;
2. Zdravniško spričevalo, da je prosilec povsem zdrav in krepak za vnanjo službo;
3. Spričevalo županstva o pravosti; in
4. Zadnje šolsko spričevalo.

Nadzorništvo deželnih naklad

v Ljubljani, dne 12. avgusta 1909.

Zajec & Horn

tovarna umetnega kamenja
Ljubljana Dunajska cesta 73.

:: Podružnica na Pešati, p. Dol pri Ljubljani. ::

priporoča solidne tlakove za cerkve in veže, stopnice, podboje, grobne spomenike, cevi za kanale, umetni marmor in prevzema betonska dela po najnižjih cenah. 1827 1-1

Vedno in v vsaki množini je dobiti:

Zarezano strešno opeko prve in druge vrste, z jamstvom za nje trpežnost skozi pet let

iz lastne nove, moderno opremljene parne opekarne na Viču pri Ljubljani, in opeko za zid, dalje stavbni kamen za zidanje iz domačega kamenoloma v Podpeči, pri

I. Knez-u v Ljubljani.

1160 26-1

Priporočamo našim gospodinjam pravi : **FRANKOV**: kavni pridatek iz zagrebške tovarne.

Herdanijeva šola

vzgojevališče v Gradcu
Krakovska ulica 21.

Prvi in najstarejši
Vojaški pripravljalni zavod

Tečaj za kadete s pričetkom
dne 13. julija.

Tečaj za enoletne prostovoljce s pričetkom dne 2. sept.

Potrebna začetna omika:
Nekoliko razredov srednje ali
meščanske šole. 2030 5-1

Prospecte brezplačno.

Vaše blagorodje!

2251

Lensko leto sem kupila za mojega moža Madrove patent. zdravstv. naramnice kot božično darilo. Toda ko sem prišla domov, se je pokazalo, da to niso bile Vaše naramnice, ampak manjvredne, ponarejene. Da morem prave Madrove patent. zdravstv. naramnice kupiti, Vas ujudno prosim za prijazno naznanilo, ki ima iste v zalogi.

Z odličnim spoštovanjem

Ana Bager, Dunaj, IX/2, Alserstrasse 20.

Gosp. Fr. Mach, Brno.

Po pošti prejmete znesek K 7.—. Prosim pošljite mi znova 3 pare naramnic in 6 garnitur rezerv. tlačnih pripon, kakor so bile zadnje. Naši uradniki nosijo skoro vsi Vaše naramnice.

Z odličnim spoštovanjem

H. Steinmayer, ces. nemški konzulat Baku.

Tovarna za gumaste izdelke F. Mach, Brno.

Naramnice sem prejel v najlepšem redu in smo vsi z istimi zadovoljni. V kratkem času bode dobili še od drugih gospodov naročilo. Z odličnim spoštovanjem

Alojzij Frodl, Leobersdorf, Nižje Avstrijsko.

MACH - ove patentirane zdravstvene naramnice

za gospode po K 1.—, 1.50, 2.—, 2.50, 3.—, 3.50 za dečke po 60, 80 in 95 v. se dobivajo povsod. Pri nakupu si ne pustite vrniti od prodajalca nobenih drugih naramnic, kakor samo iste, ki imajo na zaponi vdelane besede »Patent Mach«. Kjer se iste ne dobijo, obrne naj se naravnost na c. kr. priv. tovarno za gumaste izdelke FR. MACH, Brno. — Prednosti: Zdrava priročna noša hlač, ker se hlačne pripone v močnih nezgarih velikih zaponih pri vsakem gibu telesa lahko premikajo (podobna 1) in

Priročnostni nakup za gospodinje in neveste.

600 tucatov obrobljenih rjuh brez šiva, 150 cm širokih, 225 cm dolgih, iz zadržanega platna, je vsled preobilne zelo dobre kakovosti K 2.50, prima kakovosti po K 2.80 vsak kos napredaj. Najmanjše naročilo je 6 kosov.

Dalje oteram:

4000 metrov platnenih ostankov, primernih za najfinejšo perilo, telesno in posteljno; dolžina ostankov je 10-20 metrov, meter po 50 vin. Najmanjše naročilo je 25 metrov.

Najfinejša brisača iz čistega platna in damasta 20-100 cm 55-110 cm 68-125 cm vsak tucat.

Brisače za posode iz čistega platna po K 4.— do K 6.— vsak tucat.

Razpošilja vse v najsolidnejši kakovosti, zasebnikom po povzetju. Kar ne ugaja, vzamemo nazaj in vrnemo denar.

2166 Tkalnica platna 2-1

H. Willig, Kronow, Mettau, Češko.

Ceno posteljno perje.

1 kg sivga skubljenega perja K 2, polbelega K 2.80, belega K 4, finega K 6, najboljšega skubljenega K 8, sivga puha K 8, belega K 10, prsnega puha K 12, od 5 kg nadalje poštne prosto.

Dovršene postelje bogato napolnjene, iz zelo gostega jako trpežnega rdečega, modrega, belega ali rumenega inlet-nanking-bлага, 1 pernica vel. 180x116 cm z 2 blazinama, velikost 80x58, napolnjena z jako lepim mehkim perjem K 16, s polpuhom K 20, s puhom K 24; posamezne pernice K 12, 14, 16; blazine K 3, K 3.50, K 4. Proti povzetju razpošilja poštne prosto pri naročilu od 10 K dalje.

M. Berger v Dešenici št. 1011. Češki les. Za napačajoče denar nazaj ali se blago zamenja. — Ceniki o žimnicah, odejah, prevlekah in vsem drugem F 77 posteljnem blagu zastojni in pošt. prosto. 52-1

Vsled ugodnega nakupa
prodajam najfinejši

portland-cement

po zelo znižanih cenah.

Zahtevajte ponudbe!

Veletrgovina z železnino in poljedelskimi stroji

FR. STUPICA, v Ljubljani
Marije Terezije cesta št. 1.

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg

razpošilja: ure, zlatnino in srebrnino

na vse kraje sveta, obrnite se zanesljivo na domačo slovo. tvrdo!

Uzlihi novi cenik zastojni.

Novost:

Ploščnata,

tenka, prava

nikelnasta

Anker-Ros-

kopt ura na 6 kamnov, pokrovi ostanejo vedno beli, pravi natančno 36 ur idoča.

.. K 4.50. ..

Srebrne ure od 6 K naprej.

Večletno jamstvo - Ako blago ne ugaja, se denar vrne nazaj.

Soholske verižice s slov. trakov

nikelnasta K 1.20,

srebrna .. 5.—.

2172 21-1

Stroj in elektrohe. Taž. tehn. pos. 6r. masov. Preg z. 1. izdaja 6r.

Nervozni, bolni na želodcu, srcu ali prsih, ali oni, ki trpe na pomanjkanju spanja, omotici, tresenju, epilepsiji, naj pijo vsak dan mesto kave

Rosen-ovkrepilni in redilni čaj Leon, Karlon za poskus K 1.00, 6 kart. K 6.

Najmanjše naroč. 2 kart. Glavna založba: Leksana v Siltzederu 8522 pri Dunaju.

H. Avstr. 1900 1

Kuverte s firmo,

- - pisma, - -

- račune itd -

izvršuje natančno po :

: naročilu :

: Katoliška :

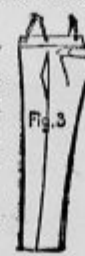
: tiskarna :

: v Ljubljani.

beti si toliko garnitur rezervnih tlačnih pripon po 20 vin., kolikor ima kdo hlače. Hlače vise v omari na priponah ali prišitih vrvcih, kakor kuže podobna 3 se raztegnejo po svoji teži in obdržijo vedno gladko fasono brez gub, ne da bi jih bilo treba likati.

Moja tvornica je glede strojev urejena kar najmoderneje. Izdelujejo se v množinah le naramnice, in vsled umnega izdelovanja dobavljam ne le izvršnih naramnic v brezhibni izvršitvi, ampak moje naramnice so tudi za 25% cenejše kot vse druge.

NAZNANILO.

Zaradi posebnega ugodnega priloga, nosnega nakupa konkurirne mas je spodaj podpisana tvrdka v položaju oddajati čudovito ceno, dobro, pristno, barvno, solidno blago. V svojo korist se pravi z naročilom hiteti. 7000 m čipkastih zastorov 100 cm široki prej K 1.—, sedaj 44 v, boljši K 1.40, sedaj 65 v m; 800 m modrikastega blaga, svilen, prej 90 v, sedaj 60 v m; 800 m desnikastega modrega platna za predpasnike prej 85 v, sedaj 66 v; 1000 m krasnega modrega perlinnega blaga, svetle in temne barve, prej 85 v, sedaj 30 v. Legega satina v vseh barvah in vzorcih, prej K 1.10, sedaj 78.

600 m gladke volnine 120 cm široke v vseh barvah, prej K 1.00, sedaj K 1.10, še lepše prej K 2.00, sedaj K 1.90.

900 m modernega pepita blaga, svetlo in majhno karizano, 120 cm široko, prej K 1.90, sedaj 1.15.

Krasna toska volnina za bluze in otroške obleke 120 cm široka, prej K 1.85, sedaj K 1.15.

800 lepih modernih volnenih kril v vseh velikostih, prej K 7.—, sedaj K 2.50, še lepše, prej K 10.—, sedaj K 9.—.

Moderna perlinna krila, prej K 5.—, sedaj K 3.—.

320 pomladnih bluz, svetle in temne, prej K 2.20, sedaj K 2.00, čisto fine, prej 6.—, sedaj K 4.50.

1000 lepih damskih pasov, črnih, prej K 1.50, sedaj 90 v.

Krasne čisto židane damske gumaste pasove v vseh barvah, prej K 3.50, sedaj K 1.35.

540 gospodinskih prepasnikov, široki in trpežni, prej K 1.30, sedaj 90 v, isti zelo teški dvojni, prej K 1.90, sedaj K 1.40.

Ženske srajce iz dobrega vojaškega platna, okrašene s dip-kami, prej K 1.95, sedaj K 1.30. Iste z vezanim nadpeticilom, prej K 2.70, sedaj K 1.45.

450 parov trpežne ženske nogavice, prej 75 v, sedaj 60 v, še boljše 60 v.

750 parov kratkih nogavic, prej 60 v, sedaj 35 v.

Krasen židan pajčolan vseh barv prej K 1.10, sedaj K 2.00.

Dobre domače čevlje za gospode in gospe, prej K 1.50, sedaj 90 v. 800 p. dobrih čevljev, za na cesto, silve, rus. ali čez z močnimi podplati za gospode, prej K 3.—, sedaj K 1.90, za gospe, prej K 2.70, sedaj K 1.60, za otroke do 6 let 95 v, do 10 let K 1.10. Isti popolnoma iz usnja 1 par za 40 v. več. Lepi damski predpasniki, prej K 5.—, sedaj K 1.70.

400 brisač za vsako porabo, prej 60 v, sedaj 35 v, boljše prej 75, sedaj 45 v.

1000 m tiroškega platna, prej 65 v, sedaj 44 v, boljše 52 v.

Močno raskav. kmečko platno, prej 80 v, sedaj 50 v.

Krasno rumbarško platno 82 cm široko, prej 85 v, sedaj 50 v.

Težko, 130 cm široko, kmečko platno, prej K 1.90, sedaj K 1.55, isto 140 cm široko K 1.30 meter. Dober oksford za srajce 7000 m, prej 70 v, sedaj 45 v meter, zelo težek, prej 95 v, sedaj 90 v. Dobra tkanina, enostavna šir., prej 60 v, sedaj 44 v.

cela širokost rjuh, prej K 1.30, sedaj 90 v. Lepe preproge iz omare, dobro poudarjeno platno, lepo rozasto 115x70 cm, prej K 2.90, sedaj K 1.70.

400 lepih buretnih garnitur za dve postelji, en namizni prt, prej K 35.—, sedaj K 9.—.

300 močnih pis. zastorov, prej K 3.80, sedaj K 2.80.

650 m preprog, prej 1 K, sedaj 60 v meter, boljše prej K 1.30, sedaj 95 v meter.

900 ducatov. dobrih barvastih žepnih robcev, prej K 1.90 pol ducata, sedaj K 1.10 pol ducata, lepi žepni robci z barvastim atlas. robom prej K 1.70, sedaj K 1.— pol ducata.

350 kosov zarobljenih belih rjuh brez šiva, prej K 3.—, sedaj K 1.90, zelo težke iz tiroškega platna, prej K 3.60, sedaj K 2.60.

Poletne fland. posteljne prevleke, lepo pis., prej K 4.50, sedaj 2.70. 6000 velikih klopičev dobre volne v vseh barvah, prej 20 v, sedaj 10 v klopič, 800 vel. povsem plet. voln v vseh barvah, prej 58 v, sedaj 40 v. 350 ducatov linej vijoličastega mla vseh dišav, prej pol ducata K 1.10, sedaj 7 v.

Lepe velike torbe za nakupovanje z ročajem, prej K 2.10, sedaj K 1.—. Krasne pomlad. rute za na glavo, svetle in temne, prej 68 v, sedaj 45 v. Lepe polsvilnate rute za na glavo vsi barv, prej K 3.90, sedaj K 2.30. Iste čista svila, prej K 5.70 sedaj K 4.20.

Kompletne velike lovške srajce vsake vrstine širine, prej K 1.10, sedaj 98 v, iste z dvojnimi prsi, sedaj K 1.10. Lepi turistijske srajce iz fland. in celirja, prej K 3.—, sedaj K 1.70, še lepše K 2.10. Iste za dečke K 1.10. Dobre močne srajce vseh vrstnih širin, prej K 3.10, sedaj K 2.20, s teškimi gubami 10 v več. Moderni ovratniki vseh vrstnih širin, prej 40 v, sedaj 26 v. Zelo trpežne naramnice prej K 1.20, sedaj 70 v. Zadržano dobre srajce iz oksforda za gospode, boljše, prej K 2.20, sedaj K 1.35, boljše K 1.85. Dobre spodnje hlače iz gradla, bele in barvaste, prej K 1.90, sedaj K 1.10, iz zelo težkega blaga K 1.58. Dobre zgornje hlače za vsako porabo, prej K 5.90, sedaj K 3.00. Lepe otroške obleke iz dobrega perlinnega blaga, 1 vel. 1.40, z zvižanjem 30 v.

250 lepih deških matroznih oblek, 1 vel. K 1.95, z zvižanjem 40 v. Lepe čepice za dečke in dečke, prej K 1.20, sedaj 78 v. Moderne čepice za gospe, prej K 1.—, sedaj 70 v.

Od teh tu navedenih reči se vzorci ne morejo poslati, vendar se nepovoljno brez napake zamenja. Navzlic teh čudovito nizkih cen dobi vsak kupec, ki kupi za več kot 10 kron, lepo praktično darilo.

Posiljate nad 20 kron se pošilja stroškov prosto.

„Kaufhaus zur Südbahn“

Gradec, Annenstrasse št. 68. 1716 3-1

Prosi se za natančen in razločen naslov.

Prodase pod ugodnimi pogoji in za nizko ceno

enonadstropna hiša

na Selu pri Ljubljani, Poljska cesta št. 20.

Poizvedbe v pisarni dr. Franja Poček,

odvetnika v Ljubljani, Stari trg št. 30.

1914 (1)

V Istri se je ustanovila s sedežem v Poreču (Istra) vpisana zadruga z o. j. pod imenom „**ENOPOLIO ISTRIANO**“, katere delokrog obsega celo deželo in katere namen je direktno prodajati vino, producirano od njenih članov. — V to svrho **se iščejo spretni zastopniki in posestniki**

zalog in krčem ki bi želeli prevzeti prodajo v različnih središčih konsuma. »ENOPOLIO« se bavi tudi z razprodajo namiznega grozdja. Pridelek 180.000 hektolitrov belega, rdečega, finega in namiznega vina. Pogoji po sporazumu. Resne ponudbe z referencami naj se pošljejo na »**ENOPOLIO ISTRIANO**« v Poreču, (Istra).

Razširjajte Domoljuba.

: TEODOR KORN :

pokrivalce streh in klepar ter vpeljavec vodovodov, Ljubljana, Slomškove ulice št. 3 in 10 ter lastnik že 86 let obstoječe trgovine Josip Stadler v Ljubljani, Stari trg št. 9, se priporoča za napravo vseh v njegovo stroko spadajočih del — Glavno zastopstvo za slovenske dežele za najnovejšo razsvetljivo „Brikettid“-luč, oblastveno dovoljena za upeljave v stanovanjih, gostilnah, prodajalnah itd. Najcenejša luč, brez vsake nevarnosti, najnovejša oprava. Lični mali aparati se napolnjujejo z malimi „Brikettid“-kosi ter vodo. Vsa pojasnila in prospekte dobi na željo vsakdo pri meni brezplačno.

1909 14-1

*Pobniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
za nesljivo potovati naj se obrnejo
na
Simona Hmetetka
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20,
Kokovrstna Poljska dojo se brezplačno.*

Istotam sprejemajo se dobri in zanesljivi zastopniki.

Sprejme se **krojaškega pomočnika** pri Jožefu Humar v Podmeltcu na Goriškem. Plača po dogovoru. 2173 3-1

Skupna rezerva sklepom 1907 562 stotisoč kron.
Upravno premoženje sklepom 1907 3,600.000 kron.

Zadružnikov nad 550.

Glavna posojilnica

reg. zadr. z neom. zav. v Ljubljani,
pisarna na Kongresnem trgu št. 15 nasproti
nunske cerkve, obrestuje hranilne vloge po

4 3/4 %

t. j. K 4-75 za vsacih 100 kron, takoj od dneva
vložitve, pa do dneva dvige, brez odbitka
rentnega davka. Hranilne knjižice se spreje-
majo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje
pretrgalo. 3418 1

**Uradne ure od 8. do 12. ure dopoldne
in od 3. do 6. ure popoldne.**

Tekoči račun v Avstro-ogrski banki v Ljubljani.
Račun poštne hranilnice št. 49.086. Telefon št. 135.

Motorje najboljšega sistema, mline in stiskalnice za grozdje in sadje. Železne blagajne, stavbene potrebščine in vso drugo železnino

dobavlja po najnižjih cenah slovenska veletrgovina z železnino **FR. STUPICA v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.**

Ustanovljena leta 1882. Telefon št. 185. Poštne hranilnice račun št. 828.405.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

114 registrovana zadruga z neomejeno zavezo 52-1

v lastnem zadržnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa nad K 71,417.344-75

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

— brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike. —

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s gospodarskim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908 nad K 17,102.911-27

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % o 1 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije, na menico po 8 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

Uradne ure: vsak dan od 8. do 12. in od 3. do 4. ure, izven nedelj in praznikov.

Ponudimo vsako poljubno množino:

zarezane strešnike prve vrste

zidake, lončene peči, portland-cement najboljše vrste, samotne plošče za tlakovanje cerkva, hodnikov i. t. d.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA.

Na zahtevo pošljemo radevolje vzorce in prospekte takoj brezplačno.

490 1

5961 — Ustanovljeno 1832. — 52—4

Priznane najboljše oljate barve

zemlje s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočijo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja po nizkih cenah

Adolf Hauptmann, Ljubljana

prva kranjska tovarna oljnatih barv, firneža, luka in steklarskega kleja. Zaloge slikarskih in pleskar-skih predmetov.

Ilustr. ceniki se dobe brezplačno.

Izdelane postelje

iz rdečega posteljnega inleta. Prav dobro napolnjene. Pernica ali blazina 180 cm dolga, 116 cm široka K 10,-, 12,-, 15,- in 18,-, 2 m dolga, 140 cm široka K 14,-, 16,-, 18,-, 21,-. Zglavnik 90 cm dolga, 58 cm široka K 3,-, 3,50 in 4,-, 60 cm dolga, 70 cm široka K 4,50 in 5,00.

Izdelujejo tudi po kakršnikoli drugi meri. Trdelni madraci iz železa za eno posteljo K 27,-, dvojni K 33,-. Pošljajo se postelje prosto po povzetju od K 10,- naprej. — Zamenja ali nazaj se vzame proti povratni poštni stroškov. 2926 6—1

Benedikt Sachsel,
Lobos 910 pri Pizno, Češko.

Puške!

Lancaster . . . od K 26,-
Flaubertpuške . . . 8-50
Pištole . . . 2,-
Samokresl . . . 5,-

Poprave ceno. Ilustrirani cenik franko. 870

F. Dušek, Opčno 123, Češko.

Najnižje cene pri Janezu na Vodnikovem trgu!

Priporoča se slav. občinstvu domača trgovina **JANKO ŽELEZNIKAR**

Ljubljana, nasproti Vodnikovega spomenika

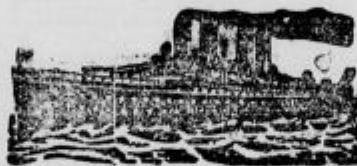
kjer je vedno velika izbrana zaloge vsakovrstnega

1035 blaga za moške in ženske obleke 38-1

od najceneje do najfineje vrste, dalje vsakovrstnih rut, nogavic, predpasnikov, najboljše kotenine itd.

NAJNIŽJE CENE! NAJBOLJŠE BLAGO!

Ta trgovina ni v nikakoli zvezi z ono pri „Janezu“ v Lingarjevih ulicah

vožnja **Cunard Line**

Bližnji odhod iz domače luke

Trsta: Ultonia 24. avgusta, Pannonia 7. septembra, Carpathia 21. septembra 1909.

Iz Liverpoola: Lusitania, (najboljši, največji in najlepši parnik sveta) 28. avgusta, 18. sept., 16. oktobra, Mauretania 14. avgusta, 4. septembra, 25. septembra, 23. oktobra 1909.

Pojasnila in vožne karte pri **Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ul. 25, blizu cerkve Srca Jezusovega.**

V Ameriko in Kanado

složna, cena in varna

1948

Prodajo se:

6—1

1 mlatilnica in 4 slamoreznice

nove, vsled razprodaje prav ceno pri **A. Sušniku, Zaloška cesta.** Za dobro blago se jamči. V protiračun se vzame dobro vino.

MIZARSKA STAVKA

na Dunaju je potom pogodbe končana. Ker je 24 tednov stalo delo v vseh delavnicah, se je isto silno nakupilo. Mizarji dobe dober in trajen zaslužek. Pojasnila daje: **„Arbeitsnachweis“, Dunaj IV. Pressgasse 25.** Uradne ure od pol 8—3. 2990 3-1

NAJBOLJŠI ČEŠKI IZVOR!

Geneno posteljno perje!

1 kg svega skubljenega, do-
brega perja 2 K; 1 kg boljše-
ga K 2,40; polbelega K 2,80; be-
lega 4 K; belega skubljenega
K 3,10; 1 kg izredno finega,
snežno-belega, skubljenega K
6,40 in 7 K; 1 kg svega puha
6 K in 7 K; 1 kg belega puha
10 K; najfinejši prani puh
12 K. — Pri odjemu 5 kg se pošlje franko. 1835 50—1

Dovršene postelje

zelo napolnjene, iz zelo postega
jako trpežnega, rdečega, modrega
belega ali rumenega nanking-bлага, 1 pernica, 180 cm dolga,
116 cm široka z 2 blazinama, vsaka 80 cm dolga in 58 cm široka
napolnjena z jako lepim, mehkim perjem 16 K, 7 izredno finim
polpuhom 10 K, z najfinejšim sivim puhom 34 K; posmerne
pernice 10, 12, 14 in 16 K; blazine 3, 8, 10 in 4. — Za neptim
denar nazaj. Zamenjava dopustna. Po povz. od 12 K višje franco

S. BENISCH v Dešenici štev. 71, Čechy.

Ceniki zastoj in franko.

Stiskalnice za vino in sadje

z dvojnimi pritiskom „Herkules“ za ročni obrat
hidravlične stiskalnice

1447 za visok pritisk in velika dela. 9—1

sadni mlini, grozdni mlini, stroji za odtrgavanje,
kompl. naprave za pripravo mošta, stalne in pre-
mične, sušilnice za sadje in sočivje, stroji za lup-
ljenje in rezanje sadja, avtomat. pat. brizgalnice
„Syphonia“ za vrtove, drevnice, hmeljarne, za
prenašanje in vožnjo. — Weinbergove jekl. pluge in
vse poljedelske stroje izdeluje in dobavlja pod
jamstvom v najnovejši sestavi tovarna strojev

PH. MAYFARTH & Co.

Dunaj II/1 Taborstrasse št. 71.

Obširni ceniki zastoj in franko. Zastopniki se iščejo

LYRA KOLES

Priznane naj-
boljši izdelek.
Nedosežena v
kakovosti in
opremi.

Odlikovani z
zlato kolajno.
3 letno jamst.
gl. kataloga.

Najboljša stvarina, lepo delo, tek lahek so znaki Lyra koles.
Dobite iste carine prosto od avstrijske podružnice.
Najnižje cene! Zastopniki se iščejo!

C. hr. poštar M. Junger v St. piše: Vaš izdelek v obče dopada.
Čuditi se moramo res, da zamore tovarna spravili na svetovni trg
tako solidno izdelano, vsem zahtevam nove dobe ustrezajoče, lahko
tekoče kolo po tako nizki ceni. 1836

LYRA-FAHRRAD-WERKE, Prenzlan Postfach 679 a.

Zahtevajte moj cenik brezplačno.

Kolesarske in
športne po-
trebščine,
are, orožja,
muzikalijske,
šivalni stroji,
jeklene, us-
njene in luk-
susne reči.